

Nutarimas paskelbtas: Žin., 2002, Nr. [10-355](#)
Neoficialus nutarimo tekstas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NACIONALINĖS KOVOS SU KORUPCIJA
2011-2014 METŲ PROGRAMOS PATVIRTINIMO**

Keistas nutarimo pavadinimas:

Nr. [XI-1457](#), 2011-06-16, Žin., 2011, Nr. 77-3727 (2011-06-28)

2002 m. sausio 17 d. Nr. IX-711
Vilnius

Nauja nutarimo redakcija:

Nr. [XI-1457](#), 2011-06-16, Žin., 2011, Nr. 77-3727 (2011-06-28)

Lietuvos Respublikos Seimas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo (Žin., 1997, Nr. [2-16](#)) 5 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo (Žin., 2002, Nr. [57-2297](#)) 7 straipsnio 5 dalimi ir vertindamas korupciją kaip grėsmę politinei sistemai, pilietinei visuomenei ir nacionaliniam saugumui, matydamas būtinybę, kad valstybės institucijos vykdytų kryptingą ir veiksmingą antikorupcinę politiką, n u t a r i a :

1 straipsnis.

Patvirtinti nacionalinį saugumą stiprinančią Lietuvos Respublikos nacionalinę kovos su korupcija 2011–2014 metų programą (pridedama).

SEIMO PIRMININKĖ

IRENA DEGUTIENĖ

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Seimo
2002 m. sausio 17 d.
nutarimu Nr. IX-711
(Lietuvos Respublikos Seimo
2011 m. birželio 16 d.
nutarimo Nr. XI-1457 redakcija)

LIETUVOS RESPUBLIKOS NACIONALINĖ KOVOS SU KORUPCIJA 2011–2014 METŲ PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2011–2014 metų programos (toliau – Programa) tikslas – užtikrinti veiksmingą ir kryptingą korupcijos prevencijos ir kontrolės sistemą Lietuvos Respublikoje.

2. Siekiant kompleksinės korupcijos prevencijos ir kontrolės, į Programoje įvardytus tikslus ir uždavinius turi būti orientuojamos ir kitų institucijų kovos su korupcija programos.

3. Programoje vartojamos sąvokos:

3.1. **korupcija** – bet koks asmenų, dirbančių valstybinėje tarnyboje (valstybės politiko, teisėjo, valstybės pareigūno, valstybės tarnautojo ir kito jam prilyginto asmens) elgesys, neatitinkantis jiems suteiktų įgaliojimų ar teisės aktuose nustatytų elgesio standartų, ar tokio elgesio skatinimas, siekiant naudoti sau ar kitiems asmenims ir taip pakenkiant piliečių ir valstybės interesams;

3.2. **korupcinio pobūdžio teisės pažeidimai** – korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ir kiti tokio pobūdžio teisės pažeidimai, už kuriuos numatyta administracinė, drausminė ar kitokia teisinė atsakomybė.

4. Kitos Programoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme (Žin., 2002, Nr. [57-2297](#)) ir kituose teisės aktuose.

5. Korupcija yra vienas iš pavojingiausių socialinių reiškinių, keliantis grėsmę žmogaus teisėms, demokratijai ir teisinei valstybei, iškreipiantis socialinį teisingumą, konkurenciją, verslo sąlygas, mažinantis ekonomikos augimą, keliantis pavojų valstybės valdymui, valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų stabilumui ir visuomenės moralei. Korupcija pirmiausia sietina su pernelyg dideliu biurokratijos ir reglamentavimo mastu, sprendimų diskrecijos ir atskaitingumo pusiausvyros nebuvimu. Be to, korupcijai sudaromos daug palankesnės sąlygos, jeigu sprendimo teisė yra monopolinė. Korupcija yra tam tikros institucinės ir reglamentavimo santvarkos padarinys (Lietuvos laisvosios rinkos institutas. Mažiau reguliavimų – mažiau korupcijos: užsienio valstybių patirtis. Vilnius, 2010). Veiksmingai sumažinti korupciją galima tik tada, jeigu kovos su korupcija priemonės kreipiamos ne į korupcijos padarinius, o į priežastis. Tai reiškia, kad veiksminga valstybės antikorpacinė veikla turėtų būti skirta ne tik korupcinio pobūdžio teisės pažeidimams užkardyti, bet ir šalinti bei mažinti sąlygas asmenims, dirbantiems viešajame sektoriuje, turėti naudoti, atlikti žalingus veiksmus ar susilaikyti nuo naudingų visuomenei veiksmų.

6. Programa orientuojama į du pagrindinius segmentus – korupcijos priežastis ir sąlygas mažinimą bei šalinimą ir atsakomybės už korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus įgyvendinimą. Jos priede pateiktą Nacionalinės kovos su korupcija 2011–2014 metų programos įgyvendinimo priemonių planą (toliau – Programos planas) sudaro dvi dalys – „Korupcijos prevencija“ ir „Atsakomybė už korupciją“. Programoje įvardytos prioritetinės kovos su korupcija sritys, kuriose yra didžiausia korupcijos paplitimo galimybė, daugiausia priežastis ir sąlygos piktnaudžiauti tarnybine padėtimi. Pirmojoje Programos plano dalyje „Korupcijos prevencija“ išskirtos šios prioritetinės sritys: „Teisėkūra“, „Teismų ir teisėsaugos institucijų veikla“, „Ūkio subjektų veiklos priežiūra“, „Viešieji pirkimai“, „Sveikatos priežiūra“, „Teritorijų planavimas ir statybos valstybinė priežiūra“. Taip pat į pirmąją Programos plano dalį įtrauktos sritys „Viešasis administravimas ir valstybės tarnyba“ ir „Antikorpacinis švietimas“. Antroji Programos plano dalis „Atsakomybė už korupciją“ skirta vienai sričiai – teisės pažeidimų tyrimui. Programos įgyvendinimo priemonės nuosekliai siejamos su atskirų viešojo sektoriaus sričių problemų sprendimu, siekiant sumažinti ar pašalinti sąlygas korupcijai atsirasti ir egzistuoti.

II. APLINKOS ANALIZĖ

7. Pagal organizacijos „Transparency International“ paskelbtus kasmetinio korupcijos suvokimo indekso tyrimo rezultatus Lietuvos korupcijos suvokimo indeksas 2010 metais buvo 5 balai (10 balų – labai skaidri, 0 – labai korumpuota valstybė). Lietuva užima 22 vietą iš 30 Europos Sąjungos (toliau – ES) valstybių narių ir kitų Vakarų Europos valstybių ir 46 vietą tarp tirtų 178 pasaulio šalių. Nors šio indekso reikšmė ilgai nekito ir netgi blogėjo, galima teigti, kad dabartiniu metu padėtis šiek tiek pagerėjo, tačiau tai nerodo esminio pagerėjimo kovos su korupcija srityje. Pasaulinio korupcijos barometro 2010 metų rezultatai rodo, kad 34 proc. Lietuvos gyventojų prisipažįsta, kad per pastaruosius 12 mėnesių jie yra davę kyšį bent vienam iš devynių viešųjų paslaugų teikėjų – švietimo sektoriaus, teismų, sveikatos apsaugos, policijos, registravimo ir leidimų išdavimo tarnyboms, komunalinių paslaugų teikimo įmonėms, mokesčių inspekcijai, žemėtvarkos institucijų arba muitinės atstovams. 78 proc. apklaustųjų mano, kad jų valdžios atstovų veiksmai, nukreipti prieš korupciją, yra neefektyvūs. Palyginti su kitomis ES valstybėmis narėmis, Lietuvos gyventojai ypač pabrėžia politinių partijų, parlamento, teismų, policijos, valstybės tarnautojų, teismų ir teisėkūros institucijų korumpuotumą. Didelis nepasitikėjimas viešojo sektoriaus institucijomis ir įstaigomis, menka informacijos, skatinančios priešintis korupcijai, sklaida, neefektyvus viešasis administravimas lemia visuomenės pakantumą korupcijai.

8. 2009 metais pastebima registruotų nusikalstamų veikų, susijusių su korupcija, skaičiaus didėjimo tendencija. Informatikos ir ryšių departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos duomenimis, palyginti su 2008 metais, 2009 metais Lietuvoje užregistruota 980 korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų (kyšininkavimo (Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (Žin., 2000, Nr. [89-2741](#)) (toliau – BK) 225, 226 straipsniai), papirkimo (BK 227 straipsnis) ir piktnaudžiavimo (BK 228 straipsnis), t. y. beveik 23 proc. daugiau negu 2008 metais (724 nusikalstamos veikos). Iš jų kyšininkavimo atvejų skaičius padidėjo apie 66 proc., papirkimo atvejų – 26 proc., o piktnaudžiavimo atvejų – 16 proc. Dėl minėtų nusikalstamų veikų 2009 metais Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – Specialiųjų tyrimų tarnyba) pradėjo 88 ikiteisminius tyrimus, prokuratūroje pradėti 708 ikiteisminiai tyrimai. 2010 metais korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų padaugėjo – Lietuvoje užregistruoti 1 016 kyšininkavimo, papirkimo ir piktnaudžiavimo atvejų, t. y. beveik 4 proc. daugiau negu 2009 metais. Nors 2010 metais, palyginti su 2009 metais, šiek tiek sumažėjo registruotų kyšininkavimo ir piktnaudžiavimo atvejų (atitinkamai 17 ir 29 nusikalstamomis veikomis) atvejų, tačiau padaugėjo papirkimo (65 nusikalstamomis veikomis).

1.1. PRIORITETINIŲ KOVOS SU KORUPCIJA SRIČIŲ APLINKOS ANALIZĖ

9. Problemos ir pasiekti rezultatai prioritetinėse srityse:

9.1. **Teisėkūra.** Teisėkūros procesas šiuo metu dar nėra pakankamai viešas ir skaidrus, ne visi teisės aktų projektai yra laiku prieinami visuomenei, teisės aktų projektų viešumo reikalavimai nėra tinkamai taikomi vietos savivaldos segmentui, suinteresuotieji asmenys neturi galimybės prieinama forma pateikti nuomonės dėl visų teisės aktų projektų, taip pat nėra imperatyviai reikalaujama, kad teisėkūros subjektai viešai skelbtų visų pasiūlymų ir pastabų įvertinimą. Be to, nėra viešai skelbiama informacija apie teisės akto projektui rengti reikalingus tyrimus, kai tyrimai buvo finansuoti valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir (ar) valstybės pinigų fondų lėšomis. Nepakankamas teisėkūros skaidrumas lemia korupcinius motyvus, galimybes neviešu ir neskaidriu būdu daryti įtaką teisėkūros procesui, priimti sprendimus, palankius tam tikroms interesų grupėms ar sudarančius sąlygas reikštis korupcijai, taip pat neskaidriai naudoti valstybės asignavimus teisėkūros procese. Teisės aktai priimami kokybiškai neįvertinus jų poveikio visuomeniniams santykiams, dar nėra nuoseklios ir aiškos teisės aktų projektų antikorpucinio vertinimo sistemos, teisės aktų projektai antikorpuciniu požiūriu vertinami neišsamiai ir formaliai, ne visada yra tikrinamas tokio vertinimo tikslumas. Tai gali lemti, kad numatomas teisinis reglamentavimas neduos realaus antikorpucinio efekto ar sukurs prielaidas korupcijai atsirasti. Galima įvardyti ir tam tikrus teigiamus pokyčius teisėkūros srityje. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 1244 (Žin., 2009, Nr. [121-5212](#)) patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės teisėkūros taisyklės, kuriose visos valstybės institucijos ir įstaigos įpareigojamos teikiant teisės aktų projektus Lietuvos Respublikos Vyriausybei (toliau – Vyriausybė) viešai juos skelbti (kartu su visais lydimaisiais

dokumentais) Lietuvos Respublikos Seimo (toliau – Seimas) teisės aktų informacinės sistemos (toliau – TAIS) Projektų registravimo posistemyje (http://www.lrs.lt/tais_tapis/). Dėl TAIS Projektų registravimo posistemyje skelbiamų teisės aktų projektų pastabas ir pasiūlymus gali teikti visi suinteresuotieji asmenys ir institucijos. Asociacijos ir kitos nevyriausybinės organizacijos taip pat turi teisę atitinkamai ministerijai raštu pranešti, kad yra suinteresuotos dalyvauti derinant tam tikrus atitinkamam ministrui pavestų valdymo sričių teisės aktų projektus. Tokiu atveju atitinkami teisės aktų projektai privalomai teikiami asociacijai ar kitai nevyriausybinei organizacijai išvadoms gauti. Taip pat Vyriausybės 2010 m. spalio 6 d. nutarimu Nr. 1408 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. rugsėjo 30 d. nutarimo Nr. 1244 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės teisėkūros taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2010, Nr. [120-6112](#)) 2.2 punkte ministrai, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų ir kitų Vyriausybei ar ministrams pavaldžių viešojo administravimo subjektų vadovai įpareigoti skelbti ne tik Vyriausybei teikiamų, bet ir visus ūkio subjektų veiklos priežiūrą reglamentuojančių teisės aktų projektus TAIS Projektų registravimo posistemyje. Kalbant apie įstatymų leidybos lygmenį, pažymėtina, kad pagal Pasaulinio korupcijos barometro 2010 metais atlikto tyrimo rezultatus viena labiausiai korumpuotų institucijų Lietuvos gyventojai laiko Seimą – 4,2 balo (labai korumpuota – 5 balai). Įstatymuose ir kituose teisės aktuose reglamentuojami asmenų teisių ir laisvių, taip pat ūkinės komercinės veiklos apribojimai, mokesčių lengvatos, subsidijos ūkio subjektams, ūkio subjektų teisiniai santykiai. Tam, kad būtų priimti teisės aktai, nustatantys tik tam tikroms interesų grupėms naudingą teisinį reglamentavimą, neretai daromas poveikis, taip pat ir neteisėtais būdais. Remiantis leidinio „Veidas“ užsakymu bendrovės „Prime Consulting“ 2011 metais atlikta Seimo ir Vyriausybės narių apklausa, lobistine veikla užsiima ne tik oficialiai registruoti lobistai (<http://www.veidas.lt/aktualijos/lietuva/uzsiregistravusiuju—vienetai, žiūrėta 2011-03-07>). Greta teisėto lobizmo egzistuoja tam tikrų interesų grupių lobizmas, suinteresuotųjų asmenų neteisėto poveikio prielaidos valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose dirbantiems asmenims nėra pašalintos, sprendimus priimančių subjektų ir interesų grupių atstovų bendravimas nėra viešas ir (ar) fiksuojamas, teisėto lobizmo veikla nėra pakankamai išplėtotą ir skatinama. Taip pat nėra nustatytas atskirų interesų grupių konsultavimosi mechanizmas rengiant teisės aktų projektus tiek valstybės, tiek vietos savivaldos lygmeniu, todėl suinteresuotos grupės negali veiksmingai įsitraukti į teisės aktų projektų vertinimo ir tobulinimo procesą, dalyvauti atliekant teisinio reglamentavimo būklės stebėseną. Nors, Seimui 2010 m. gegužės 18 d. priėmus Lietuvos Respublikos politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo bei finansavimo kontrolės įstatymo pakeitimo įstatymą ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų pataisas, įvyko teigiamų pokyčių skaidrinant ir viešinant politinių partijų finansavimo sistemą, griežtinant atsakomybę už politinių kampanijų finansavimo tvarkos pažeidimą, tačiau Pasaulinis korupcijos barometras rodo, kad politines partijas Lietuvos gyventojai 2010 metais vis dar laikė gana korumpuotomis (4,2 balo iš 5). Atsižvelgiant į politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo stebėsenos rezultatus, reikia ir toliau skatinti teisėtą ir skaidrų politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimą.

9.2. Teismų ir teisėsaugos institucijų veikla. Socialinių tyrimų, taip pat ir dėl korupcijos, rodikliai atskleidžia gana žemą visuomenės pasitikėjimo teismais ir teisėsaugos institucijomis lygį. Rinkos ir viešosios nuomonės tyrimų bendrovės „Baltijos tyrimai“ naujienų agentūros ELTA užsakymu 2010 metais atliktos apklausos duomenimis, šalies gyventojai nepasitikėjo: teismais – 71 proc., prokuratūra – 67 proc., muitinėmis – 52 proc., Specialiųjų tyrimų tarnyba – 43 proc., Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentu – 43 proc., Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Valstybės sienos apsaugos tarnyba) – 37 proc. Remiantis Lietuvos Respublikos prokuratūros veiklos 2009 metais ataskaita, kyšininkavimu, piktnaudžiavimu buvo kaltinami policijos, Valstybės sienos apsaugos tarnybos, Kalėjų departamentu prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Lietuvos kariuomenės karo policijos tarnautojai. 2010 metais rinkos ir viešosios nuomonės tyrimų bendrovė „Baltijos tyrimai“ Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos užsakymu atliko Lietuvos gyventojų apklausą apie policiją. 9 proc. šios apklausos respondentų nurodė, jog tam, kad padidėtų pasitikėjimas policija, ji turi pagerinti kovą su korupcija ir neimti kyšių. Kovojo su korupcija tam tikrose teisėsaugos institucijose įdiegta teigiama pareigūnų patikimumo (atsparumo korupcijai) vertinimo praktika, kurią būtų tikslinga įteisinti ir įstatymų lygmeniu, išplečiant jos taikymą ir kitose viešojo sektoriaus institucijose ir įstaigose. Kalbant apie problemas, su kuriomis susiduriama teismų veikloje, pažymėtina, kad šiuo metu nėra pašalintos visos prielaidos neteisėtai paveikti procesą ir priimamus sprendimus. Nors ir veikia teismų informacinė sistema, tačiau nėra proceso dalyvių prieigos prie sistemoje fiksuojamų duomenų apie proceso eigą ir dokumentus, dėl to vis dar esama

galimybių piktnaudžiauti bylų paskirstymo neskaidrumu. Pažymėtinas ir dar vienas antikorupciniu požiūriu svarbus aspektas – procesų trukmė ir operatyvumas. Seimui 2010 m. rugsėjo 21 d. priėmus Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso pakeitimo įstatymą (Žin., 2010, Nr. [113-5742](#)), buvo pasiekta tam tikra pažanga spartinant ikiteisminį tyrimą, tačiau tiek ikiteisminio tyrimo, tiek teismo nagrinėjimo procesai nėra automatizuoti, dėl to bylos tiriamos ir nagrinėjamos pernelyg lėtai ir statiškai, o tai palanku korupciniams motyvams atsirasti – užtrukus procesui atsiranda daugiau galimybių jį nutraukti. Remiantis Specialiųjų tyrimų tarnybos 2010 metų pirmojo pusmečio ataskaita, šiuo laikotarpiu padidėjo bendras tiriamų (tirtų) bylų skaičius, pastebimas visų statistinių rodiklių padidėjimas, taip pat dėl šių priežasčių buvo nustatytas beveik 3 kartus didesnis, palyginti su 2009 metų tuo pačiu laikotarpiu, nutrauktų ikiteisminio tyrimo bylų skaičius. Remiantis Lietuvos Respublikos prokuratūros veiklos 2009 metais ataskaita, iš 708 dėl korupcinių nusikaltimų veikų pradėtų ikiteisminių tyrimų nutraukti 289 ikiteisminiai tyrimai. Siekiant nustatyti tikslias tendencijas ir priežastis, pašalinti galimus teisėsaugos institucijų veiklos trūkumus, sumažinti galimai nepagrįstai nutrauktų ikiteisminių tyrimų, būtina nuodugniau išanalizuoti ir įvertinti, kas lemia tokią minėtų rodiklių pokyčių dinamiką. Nors visuomenės atstovams sudarytos galimybės dalyvauti asmenų, pretenduojančių tapti teisėjais, atrankoje, tačiau teismų sistema išlieka pernelyg uždara, nes visuomenė neturi realių galimybių dalyvauti priimant sprendimus. Į atskirų bylų nagrinėjimo ir sprendimų priėmimo procesą įtraukus visuomenės atstovus, padidėtų šio proceso skaidrumas, išaugtų visuomenės pasitikėjimas teismais. Be to, šiuo metu civiliniai ginčai nepakankamai dažnai sprendžiami alternatyviais būdais, neišplėtos valstybės užtikrinamos neteisminės taikinamojo tarpininkavimo paslaugos, administraciniame ir baudžiamajame procesuose nėra įdiegtas taikinamojo tarpininkavimo mechanizmas, todėl būtina plėsti galimybes didesnę dalį ginčų išspręsti ne teismo proceso būdu ir kartu mažinti visuomenės nepasitenkinimą teismų sistema. Siekiant užtikrinti skaidresnę ir atviresnę teismų veiklą, kartu būtina užtikrinti, kad teismų priimti sprendimai būtų skelbiami viešai ir būtų nemokamai prieinami visuomenei. Nors Lietuva yra prisiėmusi tarptautinius įsipareigojimus pranešėjų apsaugos srityje pagal Jungtinių Tautų konvencijos prieš korupciją (Žin., 2006, Nr. [136-5145](#)) 33 straipsnį („Informatorių apsauga“) ir Civilinės teisės konvencijos dėl korupcijos (Žin., 2002, Nr. [126-5733](#)) 9 straipsnį („Darbuotojų apsauga“), tačiau esamas nacionalinis reglamentavimas, manytina, nėra pakankamai efektyvus. Siekiant įvykdyti Lietuvos prisiimtus tarptautinius įsipareigojimus, taip pat skatinti informacijos apie neteisėtą ir neetišką veiklą atskleidimą ir ištyrimą, veiksmingesnę viešųjų interesų apsaugą, būtina išnagrinėti ir praktinio taikymo efektyvumo aspektu įvertinti teisės normas, reglamentuojančias pranešėjų apsaugą, kad būtų užtikrintas veiksmingas šio mechanizmo taikymas.

9.3. Ūkio subjektų veiklos priežiūra. Korupcija tam tikroje valstybėje yra tuo mažesnė, kuo ta valstybė ekonomiškai laisvesnė, o sąlygos verslui paprastesnės. Pasaulio banko ir Tarptautinės finansų korporacijos kasmetiniame verslo sąlygų reitinge „Doing Business 2011“ Lietuva yra 23 vietoje tarp 183 vertintų valstybių. Palyginti su 2010 metų indeksu, Lietuva pakilo 3 pozicijomis. Tradiciškai verslo sąlygų reitinge Lietuva atsilieka nuo Estijos (6 vietomis), tačiau viena vieta lenkia Latviją (http://www.lrinka.lt/index.php/meniu/ziniasklaidai/pranesimai_spaudai/pranesimas_spaudai_lietuva_verslo_salygu_reitinge_pakilo_3_vietomis/5891;from_topic_id;61, žiūrėta 2011-02-06). Lietuvoje šiuo metu veikia apie 80 centrinių ūkio subjektų veiklos priežiūros institucijų (toliau – priežiūros institucijos), dešimtys regioninių priežiūros institucijų, priežiūrą vykdo savivaldybių institucijos, asociacijos, valstybės įmonės. Versle beveik nėra veiksmų, kurie nebūtų reglamentuojami. Tačiau ūkio subjektų priežiūros funkcijos dažnai atliekamos neefektyviai, nekoordinuotai, priežiūros institucijų funkcijos neretai dubliuojamos. Toks ūkio subjektų veiklos priežiūros mechanizmas ne tik sukuria pernelyg didelę našta verslui, neužtikrina valstybės biudžeto lėšų efektyvaus panaudojimo, bet ir didina galimybes reikštis korupcijai. Aktualių problemų esama ir verslo sąlygų reglamentavimo srityje. Pažymėtina, kad tam tikromis ekonominėmis veiklomis ūkio subjektai negali verstis neturėdami licencijos. Nors veiklą, kurios turi būti licencijuojamos, ir buvo mažinama, tačiau verslo licencijavimo mastas Lietuvoje išlieka didelis. Dėl pernelyg sudėtingo ir perteklinio reglamentavimo negavęs leidimo iš jį išduodančios institucijos, privatus ūkio subjektas negalės verstis norima veikla, todėl yra suinteresuotas išnaudoti visas priemones, kad gautų reikalaujamą dokumentą. Taip pertekliniu verslo reglamentavimu sudaroma palanki terpė korupcijai atsirasti ir plėtotis (Lietuvos laisvosios rinkos institutas. Mažiau reguliavimų – mažiau korupcijos: užsienio valstybių patirtis. Vilnius, 2010). Nors verslo sąlygų reglamentavimas vis dar yra pernelyg biurokratinis, jam būdingi pertekliniai draudimai, ribojimai, įvairių pažymų, licencijų, leidimų, papildomų dokumentų reikalavimas, procedūrų vilkinimas, tačiau ūkio subjektų veiklos priežiūros srityje

įvyko esminių pokyčių, kurie ateityje turėtų sumažinti ne tik ūkio subjektams tenkančią biurokratinę naštą, bet ir korupcijos sąlygas. Seimas 2010 m. birželio 22 d. priėmė Viešojo administravimo įstatymo 1, 2, 9, 43 straipsnių pakeitimo ir papildymo, Įstatymo papildymo nauju ketvirtuoju skirsniu ir 9¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymą (Žin., 2010, Nr. [81-4228](#)), kuriame įtvirtintos nuostatos, leisiančios iš esmės pagerinti verslo aplinką, o šiuo metu bausmių praktika pagrįstą ūkio subjektų priežiūrą keisti į pagalbą ir bendradarbiavimą orientuotą veiklą. Visa tai numatyta Viešojo administravimo įstatymo ketvirtajame skirsnyje, skirtame vienai iš viešojo administravimo sričių – ūkio subjektų veiklos priežiūrai. Šio skirsnio atskiruose straipsniuose apibrėžiama ūkio subjektų veiklos priežiūra, įtvirtinami šios priežiūros principai, nuostatos dėl ūkio subjektų konsultavimo, patikrinimų planavimo ir atlikimo, viešumo, taip pat nuostatos dėl ūkio subjektų veiklos priežiūros informacinės sistemos, informacijos iš ūkio subjektų gavimo, priežiūrą atliekančių subjektų veiklos vertinimo ir atskaitomybės. Vyriausybės 2010 m. sausio 18 d. pasitarime buvo pritarta Institucijų atliekamų priežiūros (inspektavimo) funkcijų optimizavimo gairėms. Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 511 „Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“ (Žin., 2010, Nr. [53-2613](#)) nustatyti institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo tikslai, uždaviniai, principai, kuriais vadovaujantis turi būti optimizuojamos priežiūros funkcijos, apibrėžti priežiūros funkcijų optimizavimo dalyvių veiksmai ir priemonės, skirtos priežiūros funkcijų optimizavimo uždaviniams įgyvendinti, sudarytos priežiūros institucijų grupės, pavesta priežiūros institucijoms koordinuoti savo veiklą (taip pat ir rengiant bendrus patikrinimus), teisingumo ir ūkio ministrams pavesta koordinuoti institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo procesą. Vyriausybė 2010 m. spalio 6 d. priėmė protokolinį sprendimą Nr. 65 „Dėl ūkio subjektų veiklos priežiūros tobulinimo, institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“, kurio tikslas – paspartinti Viešojo administravimo įstatymo ketvirtajame skirsnyje ir Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarime Nr. 511 „Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“ nustatytų priemonių įgyvendinimą.

9.4. Viešieji pirkimai. Remiantis 2008 metais bendrovės „RAIT“ atlikto sociologinio viešųjų pirkimų skaidrumo tyrimo duomenimis, ketvirtadalis (25 proc.) Lietuvos įmonių, dalyvaujančių viešuosiuose pirkimuose, vertina viešųjų pirkimų organizavimą Lietuvoje palankiai (iš jų 1 proc. – labai palankiai; 24 proc. – greičiau palankiai); trečdalis įmonių (32 proc.) – nepalankiai (iš jų 8 proc. – labai nepalankiai; 24 proc. – greičiau nepalankiai). 12 proc. respondentų paminėjo korupciją viešuosiuose pirkimuose; 10 proc. – tai, kad laimėtojas žinomas iš anksto; 10 proc. – daug neskaidrumo, nesąžiningumo; 5 proc. – tai, kad pirkimai organizuojami vienašališkai, jų sąlygas pritaikant vienam kandidatui. Tyrimo rezultatai rodo, kad 66 proc. respondentų mano, kad korupcijos apraiškos galimos rengiant kvalifikacinius reikalavimus viešiesiems pirkimams; 62 proc. – rengiant techninę viešųjų pirkimų specifikaciją. Beveik pusė apklaustųjų (48 proc.) atsakė, kad galimi korupciniai sandėriai, vertinant pasiūlymus ir skelbiant laimėtoją; 45 proc. – kviečiant įmones dalyvauti viešajame pirkime. Galima teigti, kad viešieji pirkimai, kuriems naudojamos valstybės biudžeto lėšos, priskiriami prie sričių, kuriose yra didesnė korupcijos tikimybė. Viešųjų pirkimų tvarkos pažeidimai, pirkimo objekto tikslingumo ir pagrįstumo vertinimo sistemos ir praktikos nebuvimas, nepakankama viešųjų pirkimų komisijos narių kvalifikacija, perdėtai smulkmenišką supaprastintų pirkimų reglamentavimas, galimybė formuluoti diskriminacinius pirkimo kriterijus arba netinkamai taikomos pirkimų organizavimo taisyklės lemia neteisėtą, neefektyvą valstybės biudžeto lėšų panaudojimą ir sudaro sąlygas korupcijai reikštis. Remiantis Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos 2010 metų analize „Viešųjų pirkimų problematika ir sprendimų kryptys“, 2009–2010 metais buvo atlikta nemažai darbų skaidrinant ir pertvarkant viešųjų pirkimų sritį. 2009 metais priimtais Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimais pasiekta, kad informacija apie viešojo pirkimo procesą nuo pirkimo planavimo iki sutarties įvykimo, įskaitant pirkimo procedūrų eigą, tapo laisvai prieinama visiems suinteresuotiesiems asmenims Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje. Nustatytas įpareigojimas perkančiosioms organizacijoms atlikti elektroninius viešuosius pirkimus šioje sistemoje ir užtikrinti, kad tokie pirkimai kiekvienais metais sudarytų ne mažiau kaip 50 proc. visų pirkimų vertės, tuo siekiant skaidresnių ir efektyvesnių viešųjų pirkimų procedūrų. 2009–2010 metais buvo atliekamas viešųjų pirkimų centralizavimas – Vyriausybei pavaldžios įstaigos įpareigtos užtikrinti, kad prekių, paslaugų ir darbų viešieji pirkimai būtų vykdomi naudojantis Centrinės perkančiosios organizacijos (toliau – CPO) elektroniniu katalogu, kai jame siūlomi pirkimo objektai atitinka perkančiosios organizacijos poreikius ir perkančioji organizacija negali jų atlikti efektyvesniu būdu racionaliai naudodama lėšas. Šie ir kiti viešųjų pirkimų reformos elementai lėmė teigiamus pokyčius – 2009 metais valstybė prekes, paslaugas ir darbus pirkė skaidriau ir trečdaliu pigiau negu 2008 metais, nuo 2009 metų sparčiai ir nuolat auga elektroninių

viešųjų pirkimų skaičius, per CPO atliktų viešųjų pirkimų vertė. Pertvarkoma viešųjų pirkimų sistema užtikrina didesnę viešųjų pirkimų skaidrumą ir mažina korupcijos atsiradimo prielaidas.

9.5. Sveikatos priežiūra. Diagnostinio tyrimo „Lietuvos korupcijos žemėlapis 2008“ duomenimis, 20 proc. gyventojų davė kyšių asmenims, dirbantiems miestų ir rajonų ligoninėse, 16 proc. – poliklinikose, 15 proc. – respublikinėse ligoninėse ir klinikose, 14 proc. – valstybinėse gydymo įstaigose. Sveikatos apsaugos ministerijos 2010 metų duomenimis, 16 proc. gydymo įstaigoje per paskutinius 12 mėnesių apsilankiusių asmenų neoficialiai atsilygino už sveikatos priežiūros paslaugas. 51 proc. iš neoficialiai atsilyginusių už sveikatos priežiūros paslaugas pacientų teigė, kad sveikatos priežiūros kokybė priklausė nuo asmeninio atsilyginimo. Tam tikrų asmens sveikatos priežiūros paslaugų apmokėjimo netolygumai sudaro prielaidas iš pacientų reikalauti papildomų mokėjimų gydymo įstaigose. Pacientai už paslaugas, ypač stacionarinėse gydymo įstaigose, nepagrįstai verčiami savomis lėšomis įsigyti vaistinius preparatus, medicinos pagalbos priemones ar apmokėti kitas su gydymu tiesiogiai ar netiesiogiai susijusias išlaidas. Valstybinėse sveikatos priežiūros įstaigose paplitusi praktika naudojant įstaigų turtą (pastatus, medicinos įrangą ir kita) teikti pacientams mokamas paslaugas. Nenustatyta sveikatos priežiūros paslaugų, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF), apimtis ir struktūra, todėl nėra aišku, kokią paslaugos dalį apmoka PSDF. Aiškaus ir skaidraus reglamentavimo, konkrečių kriterijų nebuvimas sudaro sąlygas neteisėtoms priemonėms iš pacientų imti ir neskatina papildomojo (savanoriškojo) sveikatos draudimo plėtros. Visuomenė nepakankamai informuota apie valstybės lėšomis apmokamų sveikatos priežiūros paslaugų kainas. Pacientams suteikus atitinkamas stacionarines sveikatos priežiūros paslaugas, neteikiama informacija apie jiems suteiktų ir valstybės lėšomis apmokėtų paslaugų kainas. Nenustatyta sveikatos priežiūros įstaigų vadovų kadencijų trukmė ir tvarka sudaro prielaidas ilgalaikėms korupcinėms schemoms, ryšiams atsirasti. Nepakankama konkurencija sveikatos sektoriuje, nepakankamai skaidrus ir aiškus sveikatos priežiūros įstaigų finansavimo mechanizmas (dabar remiamasi tik praėjusių laikotarpių duomenimis). Esamas finansavimo reglamentavimas stabdo konkurencijos sveikatos priežiūros paslaugų rinkoje atsiradimą, tai sudaro palankias sąlygas tam tikroms įstaigoms dominuoti ir veikti išskirtinėmis sąlygomis, t. y. neefektyviai naudoti sveikatos priežiūros įstaigai skirtą finansavimą, taip pat riboti paciento teisę pasirinkti sveikatos priežiūros įstaigą. Nepakankamai tiksliai reglamentuotos ligų, kompensuojamųjų vaistų, centralizuotai perkamų vaistinių preparatų ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių sąrašų sudarymo (atnaujinimo) ir keitimo procedūros. Galiojančioje Vaistinių preparatų įrašymo į Ligų ir kompensuojamųjų vaistų joms gydyti sąrašą tvarkos apraše nustatant vaisto farmakoekonominę ir terapinę vertę yra atsižvelgiama tik į alternatyvų ambulatorinį gydymą, tačiau tais atvejais, kai sukuriamas naujas vaistas ir nėra su kuo jo palyginti, jo vertė nepagrįstai sumažinama ir tai iškreipia tikrąjį vaizdą bei užkerta kelią naujam vaistui patekti į šį sąrašą. Vaistiniai preparatai, įrašomi į Ligų ir kompensuojamųjų vaistų joms gydyti sąrašą ir į Valstybinės ligonių kasos centralizuotai perkamų vaistų sąrašus, yra vertinami pagal skirtingas vertinimo schemas ir jiems taikomi skirtingi vertinimo kriterijai. Neišplėtotas papildomasis (savanoriškasis) sveikatos draudimas, neapibrėžtas papildomojo (savanoriškojo) sveikatos draudimo objektas (jo apibrėžimas padėtų pacientams valdyti savo sveikatos priežiūros išlaidų riziką), nesudarytos pakankamos prielaidos papildomojo (savanoriškojo) sveikatos draudimo plėtrai.

9.6. Teritorijų planavimas ir statybos valstybinė priežiūra. Diagnostinio tyrimo „Lietuvos korupcijos žemėlapis 2008“ duomenimis, gyventojų, valstybės tarnautojų ir įmonių vadovų nuomonė dėl korumpuotų procedūrų Lietuvoje sutampa: visos trys respondentų grupės išskyrė dvi labiausiai korumpuotas procedūras – statybos ir rekonstrukcijos leidimų išdavimas ir žemės paskirties keitimas. Lietuvos laisvosios rinkos instituto 2010 metais atlikto tyrimo „Mažiau reguliavimų – mažiau korupcijos: užsienio valstybių patirtis“ duomenimis, detaliojo plano rengimo procedūroje daugelis dalykų pavesta spręsti valstybės tarnautojui. Tai sustiprina detaliųjų planų rengėjų priklausomybę nuo valstybės tarnautojo sprendimo. Neteisėto atlygio davimas procedūroms pagreitinti atsidūrė sąrašo viršuje, kai Statybų sektoriaus korupcijos tyrime (organizacijos „Transparency International“ Lietuvos skyriaus 2008 metais atliktas Lietuvos statybų sektoriaus skaidrumo tyrimas, (http://www.transparency.lt/new/images/statybu_skaidrumo_ataskaita.pdf.) verslo atstovai buvo paklausti, ar girdėjo, kad jų srities įmonės būtų davusios neteisėtą atlygį, – trečdalis jų tai patvirtino. Neoficialus atlygis beveik visose su statybos leidimų išdavimu ar žemės reikalų tvarkymu susijusiose procedūrose buvo absoliučiai veiksmingas, t. y. 100 proc. neoficialų atlygį teikusių respondentų atsakė, kad šis mokėjimas padėjo susitvarkyti konkrečios procedūros reikalus. Taigi kyšiai duodami kaip galimų problemų ir delsimo prevencijos priemonė. Tai patvirtina, kad nei vidaus administravimo kontrolė, nei galimybė skusti terminų

nesilaikymą neužtikrina, kad būtų laikomasi įstatymų nustatytos tvarkos. Teritorijų planavimo dokumentų rengimo procesui trūksta viešumo, nėra teikiamos su teritorijų planavimo dokumentų rengimu ir teritorijų planavimo valstybine priežiūra susijusios viešosios paslaugos, reikalinga informacija gana sunkiai prieinama teritorijų planavimo proceso dalyviams. Nagrinėjamos srities problemas lemia tai, kad statybos leidimų išdavimo ir statybos valstybinės priežiūros informacinės sistemos elektroninės paslaugos nėra išplėtos, su statybos procesu ir statybos valstybine priežiūra susijusių dokumentų gavimo procesas nepakankamai automatizuotas, šiuo metu nuotoliniu būdu galima tik pateikti prašymą gauti minėtus dokumentus, tačiau negalima gauti pačių dokumentų. Vienas iš svarbiausių veiksnių, lemiančių palankias korupcijos vešėjimo sąlygas teritorijų planavimo ir statybos priežiūros sektoriuje, yra individualių teisės aktų (leidimų išdavimas, detaliųjų planų tvirtinimas ir kita) priėmimas kolegialiu sprendimu. Tokia procedūros forma sudaro prielaidas piktnaudžiauti suteiktomis galiomis ir išvengti asmeninės atsakomybės. Atvirumo ir skaidrumo teritorijų planavimo dokumentų rengimo srityje stoka sudaro palankias sąlygas procedūroms vilkinti, subjektyviems sprendimams ir kartu korupcijai egzistuoti. Nagrinėjant padėtį statybų sektoriuje, paminėtini ir tam tikri laimėjimai. 2010 m. spalio 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 1, 2, 3, 5, 6, 12, 16, 20, 21, 23, 24, 27, 28, 33, 35, 40, 42, 45 straipsnių pakeitimo ir papildymo, šeštojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 23¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir šio įstatymo papildymo 28¹ straipsniu, keturioliktuoju skirsniu ir 1 priedu įstatymas (Žin., 2010, Nr. [84-4401](#)), iš esmės pakeitęs iki tol galiojusias statybą leidžiančių dokumentų išdavimo ir statybos valstybinės priežiūros procedūras. Pagrindinis efektas – įtvirtinta nauja savavališkų statybų įteisinimo galimybė, leidžianti mažiau skausmingu asmenims ir mažiau valstybės lėšų reikalaujančiu būdu šalinti savavališkų statybų padarinius ir sumažinti teisminių ginčų skaičių.

1.2. POLITINIAI IR TEISINIAI VEIKSNIAI

10. Seimas 2009 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. XI-259 (Žin., 2009, Nr. [60-2346](#)) patvirtino Lietuvos Respublikos nacionalinę kovos su korupcija programą (toliau – 2009 metų programa) ir jos įgyvendinimo 2009–2010 metų priemonių planą. Įgyvendinant 2009 metų programą dalyvavo visos valstybės ir savivaldybių įstaigos, savanoriškai galėjo dalyvauti ir nevyriausybinių organizacijos, asociacijos, fiziniai asmenys. Trūkstant lėšų ir žmogiškųjų išteklių, ne visos 2009 metų programos įgyvendinimo priemonės buvo įvykdytos. Įgyvendinant 2009 metų programos planą, 2009 metais buvo įvykdyta 37 proc., iš dalies įvykdyta – 34 proc., neįvykdyta – 29 proc. priemonių. Pirmojo 2010 metų pusmečio priemonės buvo įvykdytos 100 proc. Pažymėtina, kad iki šiol 2009 metų programoje ir jos įgyvendinimo 2009–2010 metų priemonių plane priemonės nebuvo susietos su tikslo efekto kriterijais ir rezultato rodikliais, todėl dalis priemonių įvykdytos formaliai. Kita vertus, kovojant su korupcija įgyvendinta daug kitų 2009 metų programoje nenumatytų, priemonių, kurios vertinant programos veiksmingumą nėra vertinamos. Tai neprisideda prie veiksmingos kovos su korupcija, todėl 2011–2014 metų programoje yra įvardijamos probleminės sritys, labiau susitelkiama į jas, tikslo efekto kriterijus, laukiamo rezultato kriterijus ir orientuojamasi ne į formalius, o į tikrąjį rezultatą parodančius veiksmus.

11. Penkioliktosios Vyriausybės veiklos programoje, kuriai Seimas pritarė 2008 m. gruodžio 9 d. nutarimu Nr. X-52 (Žin., 2008, Nr. [146-5870](#)), kova su korupcija minima tarp septynių svarbiausių sričių, kuriose Vyriausybė planuoja įgyvendinti esmines permainas. Svarbiausios kovos su korupcija kryptys, įvardytos Vyriausybės programoje, siejamos su korupcijos motyvų mažinimu: reglamentavimo supaprastinimo ir biurokratijos mažinimo politikos įgyvendinimu; korupcijos galimybių mažinimu: teisėkūros ir kitų viešų sprendimų viešumo ir tikslingumo užtikrinimu; atsakomybės už korupciją įgyvendinimu: valstybės tarnautojų veiklos skaidrumo ir kontrolės užtikrinimu, korupcijos nusikaltimų tyrimu. Taip pat įvardijamos priemonės, skirtos panaikinti korupciją sveikatos priežiūros sistemoje: viešųjų paslaugų perkėlimas į elektroninę erdvę ir kitos priemonės.

12. Siekdama užtikrinti tarptautinius kovos su korupcija standartus, gerinti tarptautinį teisėsaugos institucijų, kovojančių su korupcija, keitimąsi informacija ir administracinius gebėjimus, Lietuva dalyvauja Jungtinių Tautų konvencijos prieš korupciją priežiūros mechanizmo veikloje, taip pat Europos Tarybos valstybių grupės prieš korupciją (GRECO) ir Europos Sąjungos valstybių narių kovos su korupcija kontaktinių punktų tinklo veikloje. Būtina pažymėti, kad 2009–2010 metais Lietuva pasiekė tam tikrą pažangą derindama nacionalinės teisės nuostatas su tarptautinių organizacijų teisės aktuose nustatytais kovos su korupcija reikalavimais. Siekiant įgyvendinti GRECO 2009 m. liepos 2 d. ataskaitoje pateiktas

rekomendacijas Lietuvai, buvo parengti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso ir susijusių įstatymų pakeitimo įstatymų projektai, kuriais siūloma išplėsti kyšio sąvoką, kriminalizuoti prekybą poveikiu, subalansuoti sankcijas už korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas. 2010 m. birželio 15 d. Seimas priėmė Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso pakeitimo įstatymą (Žin., 2010, Nr. [75-3792](#)), kuriuo pailginti apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senaties terminai. Taip pat 2010 m. gruodžio 2 d. Lietuva pasirašė Baudžiamosios teisės konvencijos dėl korupcijos papildomą protokolą (ETS Nr. 191).

1.3. EKONOMINIAI, SOCIALINIAI IR TECHNOLOGINIAI VEIKSNIAI

13. Atskiruose tyrimuose (http://www.lrinka.lt/index.php/meniu/ziniasklaidai/pranesimai_spaudai/426) konstatuojama, kad korupcijos lygis daro tiesioginę įtaką investicijoms viešajame ir privačiame sektoriuose ir bendrajam vidaus produktui (toliau – BVP). Korupcija sudaro prielaidas oficialiai neapskaitytos ekonomikos plėtrai, monopoliniams dariniams atsirasti, neigiamai veikia mokesčių įplaukas į valstybės biudžetą ir blogina šalies įvaizdį. Korupcijai darant neigiamą įtaką rinkai, mažėja šalies ūkio efektyvumas, iškreipiama konkurencija, prastėja prekių ir paslaugų, tarp jų ir viešojo sektoriaus paslaugų, kokybė, mažėja pasitikėjimas viešojo sektoriaus institucijomis ir įstaigomis. Tyrimai patvirtina, kad korupcija tam tikroje valstybėje tuo mažesnė, kuo ta valstybė ekonomiškai laisvesnė. Tarptautinės ekonomikos instituto tyrimas atskleidė žymią koreliaciją tarp ekonominės laisvės 66 valstybėse ir žemo korupcijos lygio jose bei silpną neigiamą koreliaciją tarp valstybinių įmonių vaidmens svarbos 61 valstybėje ir žemo korupcijos lygio (Lietuvos laisvosios rinkos institutas. Mažiau reguliavimų – mažiau korupcijos: užsienio valstybių patirtis. Vilnius, 2010).

14. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, oficialiai neapskaitytos ekonomikos dalis nuo BVP 2008 metais sudarė 12,7 proc. BVP. Lietuvos laisvosios rinkos instituto duomenimis, 2011 metais oficialiai neapskaityta ekonomika Lietuvoje nustos augusi, tačiau jos dalis nuo BVP bus didelė ir sieks apie 27 proc. (http://www.lrinka.lt/index.php/meniu/ziniasklaidai/pranesimai_spaudai/pranesimas_spaudai_llri_ekonomikos_tyrimas_seseli_lietuvoje_renkasi_keturi_is_desimties/5856;from_topic_id;5091). Oficialiai neapskaitytą ekonomiką, be kitų veiksnių, lemia nusikalstamų struktūrų korupcinėmis priemonėmis daroma įtaka valstybės ekonomikai, teisėtai prekybai ir finansinei veiklai, be to, dalis oficialiai neapskaitytos ekonomikos apyvartos lėšų gali būti naudojama korupcinio pobūdžio teisės pažeidimams daryti.

15. Fraserio instituto sudarytame 2010 metų pasaulio ekonominės laisvės indekse Lietuva surinko 7,03 balo iš 10 ir atsidūrė 33 vietoje iš 141 vertintos valstybės. 2009 metais Lietuva buvo 35 vietoje. Ekonominės laisvės indeksas apima 10 ekonominės laisvės veiksnių (iš viso vertinama 50 rodiklių): užsienio prekybos politiką, mokesčių našta, valdžios intervenciją į ekonomiką, pinigų politiką, kapitalo srautus ir užsienio investicijas, bankininkystę, darbo užmokesčio ir kainų kontrolę, nuosavybės teises, ekonominės veiklos reglamentavimą ir oficialiai neapskaitytą ekonomiką. Labiausiai šalies ekonominę laisvę riboja išplitusi korupcija, biurokratiniai verslo apribojimai.

16. 2003 m. liepos 22 d. Tarybos pamatiniame sprendime 2003/568/TVR dėl kovos su korupcija privačiame sektoriuje (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 19 skyrius, 6 tomas, p. 182) pabrėžiama, kad korupcija privačiame sektoriuje kelia grėsmę visuomenei, taip pat iškreipia sąžiningą konkurenciją ir trukdo ekonomikos plėtrai. Kovoiant su korupcija privačiame sektoriuje būtų sustiprinta vidaus rinka ir ekonomika. Lietuvoje nėra atlikta išsamių tyrimų dėl korupcijos apraiškų privačiame sektoriuje, todėl nėra galimybės įvertinti šio reiškinių paplitimą ir numatyti antikorupcinio poveikio kryptis ir priemones.

17. Pasaulinio korupcijos barometro 2010 metų duomenimis, viešojo sektoriaus institucijomis Lietuvos gyventojai yra linkę mažiau pasitikėti negu jomis vidutiniškai pasitiki kitų ES valstybių narių gyventojai. Diagnostinio tyrimo „Lietuvos korupcijos žemėlapis 2008“ duomenimis, 75 proc. apklaustų gyventojų, 68 proc. valstybės tarnautojų ir 75 proc. įmonių vadovų mano, kad kyšio davimas padeda spręsti problemas. Sociologinio tyrimo rezultatai leidžia teigti, kad visuomenė toleruoja tokius papildomus mokėjimus ir nenori atsakyti šio problemų sprendimo būdo.

18. Dauguma Lietuvos gyventojų, net ir būdami nepatenkinti valstybės vykdoma politika ir priimamais sprendimais, nemano, kad galėtų ką nors pakeisti, ir nesirengia imtis aktyvios visuomeninės veiklos. Diagnostinio tyrimo „Lietuvos korupcijos žemėlapis 2008“ duomenimis, apie 46 proc. apklaustų

gyventojų ir 45 proc. įmonių vadovų nenorėtų dalyvauti antikorupcinėje veikloje. Pažymėtina, kad antikorupcinėje veikloje norėtų dalyvauti tik 22 proc. apklaustų gyventojų ir 35 proc. įmonių vadovų.

19. Lietuva 2010 metų ataskaitoje pagal e. dalyvavimo indeksą, kuris parodo bendrus nacionaliniams portalams ir gyventojams suteiktų įgaliojimų rezultatus, užėmė 19 vietą iš 157 reitinguotų valstybių ir atsidūrė pirmajame dvidešimtuje tarp tokių šalių kaip Australija, Japonija, Jungtinės Amerikos Valstijos, Danija, Vokietija, Nyderlandai. Vertinant e. valdžios plėtos rodiklius, Lietuva užima 28 vietą tarp 184 vertintų šalių (<http://www.ivpk.lt/main-news.php?cat=0&n=1170>). Elektroninis valdymas – tai viešojo administravimo subjektų veikloje diegiamų informacinių ir ryšio technologijų, naujovių, skirtų administracinėms ir viešosioms paslaugoms, demokratiniams procesams ir viešajai politikai tobulinti, visuma. Labiausiai elektroninės valdžios plėtra stringa korupcijos pažeistose valstybės valdymo srityse, tarp jų statybos leidimų išdavimo, žemės paskirties keitimo. Valstybės ir savivaldybių įstaigos nederina savo veiksmų diegdamos naujas informacines technologijas. Veiksmingas modernių informacinių ir ryšio technologijų naudojimas leistų išplėsti antikorupcinės informacijos sklaidą, užtikrinti informacijos valdymo sistemų veikimą, disponuojamos informacijos apsaugą, padidinti keitimosi duomenimis spartą.

III. STRATEGINIS TIKSLAS, KITI TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

20. Strateginis Programos tikslas – sumažinti korupcijos mastą.

21. Programos tikslai ir uždaviniai prioritetinėse ir kitose srityse:

21.1. teisėkūros srityje:

21.1.1. tikslas – užtikrinti viešumą ir skaidrumą priimant viešus sprendimus, gerinti teisės aktų projektų prieinamumą visuomenei;

21.1.2. uždavinys – didinti teisėkūros proceso viešumą ir skaidrumą;

21.2. teismų ir teisėsaugos institucijų veiklos srityje:

21.2.1. tikslas – užtikrinti skaidresnę, viešesnę ir efektyvesnę teismų ir teisėsaugos institucijų veiklą;

21.2.2. 1 uždavinys – mažinti ir šalinti korupcijos prielaidas teismų sistemoje; 2 uždavinys – gerinti teisėsaugos institucijų veiklą;

21.3. ūkio subjektų veiklos priežiūros srityje:

21.3.1. tikslas – mažinti korupcijos prielaidas pertvarkant ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių institucijų sistemą, mažinant veiklos priežiūros ir reglamentavimo našta;

21.3.2. 1 uždavinys – mažinti korupcijos prielaidas optimizuojant priežiūros institucijų veiklą; 2 uždavinys – mažinti nelegalių mokėjimų paskatas siaurinant verslo reglamentavimo apimtį;

21.4. viešųjų pirkimų srityje:

21.4.1. tikslas – užtikrinti skaidrų ir racionalų prekių ar paslaugų pirkimą;

21.4.2. uždavinys – didinti viešųjų pirkimų organizavimo ir atlikimo viešumą, skaidrumą ir kontrolę;

21.5. sveikatos priežiūros srityje:

21.5.1. tikslas – didinti skaidrumą, mažinti ir šalinti korupcijos prielaidas sveikatos priežiūros srityje;

21.5.2 1 uždavinys – sumažinti korupcijos prielaidų galimybes sveikatos priežiūros įstaigose; 2 uždavinys – sukurti skaidresnę vaistinių preparatų, medicinos pagalbos ir ortopedijos techninių priemonių įtraukimo į kompensavimo PSDF biudžeto lėšomis sistemą; 3 uždavinys – sudaryti sąlygas papildomojo (savanoriškojo) sveikatos draudimo plėtrai mažinant nelegalių mokėjimų prielaidas;

21.6. teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros srityje:

21.6.1. tikslas – sumažinti korupcijos pasireiškimo prielaidas didinant teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros skaidrumą, sumažinti administracinę našta paslaugos gavėjams;

21.6.2. uždavinys – užtikrinti skaidrų su teritorijų planavimu ir statyba susijusių dokumentų išdavimą teisės aktų nustatytais terminais;

21.7. viešojo administravimo ir valstybės tarnybos srityje:

21.7.1. tikslas – gerinti administracinių ir viešųjų paslaugų kokybę, stiprinti valstybės tarnybos institucijų antikorupcinį imunitetą (atsparumą korupcijai), didinti viešumą ir atskaitingumą visuomenei;

21.7.2. 1 uždavinys – tobulinti administracinių ir viešųjų paslaugų teikimo ir jų administravimo procedūras didinant viešųjų paslaugų skaidrumą ir efektyvumą; 2 uždavinys – tobulinti valstybės tarnautojų atrankos, karjeros, tarnybinės ir mokymo veiklos vertinimo sistemą;

21.8. antikorupcinio švietimo srityje:

21.8.1. tikslas – didinti visuomenės nepakantumą korupcijai ir skatinti visuomenę įsitraukti į antikorupcinę veiklą;

21.8.2. 1 uždavinys – didinti antikorupcinio švietimo sklaidą pasitelkiant visuomenės informavimo ir kitas priemones; 2 uždavinys – diegti ir įgyvendinti antikorupcinio ugdymo programas;

21.9. teisės pažeidimų tyrimo srityje:

21.9.1. tikslas – nustatyti veiksmingesnį atsakomybės už korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus įgyvendinimo mechanizmą ir užtikrinti atsakomybės neišvengiamumo principo taikymą;

21.9.2. 1 uždavinys – tobulinti teisės aktus, nustatančius atsakomybę už korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus ir reglamentuojančius jų atskleidimą ir tyrimą; 2 uždavinys – stiprinti subjektų, tiriančių korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus, pajėgumą ir veiksmingumą.

22. Strateginio tikslo efekto kriterijai:

22.1. sumažintas korupcijos paplitimas: pagal Lietuvos korupcijos suvokimo indeksą korupcijos paplitimas Lietuvoje įvertinamas bent 6 balais iš 10 (2010 metais Lietuvoje buvo 5; Estijoje – 6,5); bent trečdalis Lietuvos gyventojų mano, kad korupcijos lygis šalyje per trejus metus sumažėjo (Pasaulinio korupcijos barometro duomenimis, 2010 metais Lietuvoje buvo 8 proc.; Lenkijoje – 26 proc., Gruzijoje – 78 proc.);

22.2. padidėjęs nepakantumas korupcijai: bent per pusę sumažėjęs skaičius asmenų, per pastaruosius 12 mėn. davusių kyšius, susijusių su viešosiomis paslaugomis (Pasaulinio korupcijos barometro duomenimis, 2010 metais Lietuvoje buvo 34 proc., Latvijoje ir Lenkijoje – po 15 proc.);

22.3. padidėjęs pasitikėjimas viešojo sektoriaus institucijomis (Seimu, policija, valstybės tarnyba): institucijų skaidrumo indeksas (1 balas – labai skaidri, 5 balai – labai korumpuota) siekia bent ES vidurkį: Seimu – 3,5 balo (Pasaulinio korupcijos barometro duomenimis, 2010 metais buvo 4,2 balo); policija – 3,1 balo (Pasaulinio korupcijos barometro duomenimis, 2010 metais buvo 3,7 balo); valstybės tarnyba – 3,5 balo (Pasaulinio korupcijos barometro duomenimis, 2010 metais buvo 3,8 balo); teismai – 3,4 balo (Pasaulinio korupcijos barometro duomenimis, 2010 metais buvo 4,0 balo).

23. Programoje nustatytų atskirų sričių tikslų pasiekimas vertinamas pagal Programos plane nustatytus tikslo rezultato kriterijus. Už duomenų, reikalingų nustatyti, ar šie kriterijai pasiekti, surinkimą pagal kompetenciją atsako atitinkamos Programos plane nurodytos institucijos. Programos uždaviniai vertinami pagal nustatytus laukiamo rezultato kriterijus.

24. Atskiros Programos įgyvendinimo priemonės vertinamos pagal jų įgyvendinimo būklę. Priemonių, susijusių su teisinio reglamentavimo nustatymu, pakeitimu ir pripažinimu netekusiu galios, įgyvendinimas išskiriamas į du etapus – teisės aktų projektų parengimą ir teisės aktų projektų priėmimą, nustatant konkrečius subjektus, atsakingus už atitinkamus įgyvendinimo etapus. Tokios priemonės laikomos įgyvendintomis tada, kai priimami jose numatyti teisės aktai.

25. Programa įgyvendinama iš valstybės ir savivaldybių įstaigoms, atsakingoms už Programos priemonių įgyvendinimą, patvirtintų bendrųjų valstybės ar savivaldybių biudžetų asignavimų ir kitų finansavimo šaltinių. Už reikalingų finansinių išteklių suplanavimą pagal kompetenciją atsako atitinkamos Programos plane nurodytos institucijos.

IV. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS, STEBĖSENA, ATSKAITOMYBĖ IR ATNAUJINIMAS

26. Programos įgyvendinimą koordinuoja ir Programos plano įgyvendinimo kontrolę vykdo Tarpžinybinė komisija kovai su korupcija koordinuoti (toliau – Komisija), sudaryta Vyriausybės 2003 m. vasario 3 d. nutarimu Nr. 179 (Žin., 2003, Nr. [14-578](#)), dalyvaujant Specialiųjų tyrimų tarnybai.

27. Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo statuto (Žin., 1994, Nr. [15-249](#); 1999, Nr. [5-97](#)) 63 straipsnio 2 punkto nuostatomis, koordinuoja atsakingų Programos vykdytojų darbą rengiant įstatymų projektus, kuriuos jie turi parengti pagal Programos planą.

28. Programą įgyvendina atitinkamos Programos plane nurodytos institucijos. Už konkrečių Programoje numatytų priemonių įgyvendinimą pagal kompetenciją atsako įgyvendinant Programą

dalyvaujančių valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų vadovai. Į antikorupcinės veiklos rezultatų pasiekimus atsižvelgiama vertinant šių institucijų vadovų veiklą.

29. Įgyvendinant Programą dalyvaujančios valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos Programos rezultatus ir vykdytinas Programos priemones numato atitinkamai strateginiuose veiklos planuose, valdymo sričių strateginiuose veiklos planuose ar metiniuose veiklos planuose.

30. Į institucinių kovos su korupcija programos priemonių planus turi būti įtrauktos Programoje atitinkamoms institucijoms numatytos priemonės, kurios, atsižvelgiant į institucijos veiklos specifiką ir (ar) atliktos korupcijos rizikos analizės rezultatus, gali būti tikslinamos ar pildomos.

31. Siekiant nuosekliai vertinti pasiektą pažangą, nustatyti kliūtis ir problemas įgyvendinant Programą:

31.1. siekdama atskirose viešojo sektoriaus srityse nustatyti esmines ir aktualiausias problemas, susijusias su korupcija, Specialiųjų tyrimų tarnyba atlieka analizę ir ne rečiau negu vieną kartą per metus apibendrintą informaciją pateikia Komisijai. Kartu su šia informacija pateikiami siūlymai dėl Programos ir (arba) Programos plano tikslinimo. Taip pat Specialiųjų tyrimų tarnyba šią informaciją perduoda ir suinteresuotoms valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kurios atsižvelgia į ją tikslindamos institucijų kovos su korupcija programas;

31.2. valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos privalo reguliariai vykdyti joms priskirtų Programos priemonių įgyvendinimo stebėseną ir vertinimą, atsižvelgdamos į kintančias aplinkybes ir veiksnius, turinčius ar galinčius turėti įtakos Programos priemonių įgyvendinimui, rengia Programos plano pataisas, kurios turi būti suderintos su Specialiųjų tyrimų tarnyba;

31.3. valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų pasiekta pažanga atitinkamoje srityje turi būti vertinama taikant tokią pačią metodiką, pagal kurią Programos plane apskaičiuoti tikslo efekto kriterijai;

31.4. valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos periodiškai, du kartus per metus, pasibaigus pusmečiui, ne vėliau kaip iki kito mėnesio 15 dienos, informaciją (vidinį tarpinį vertinimą) apie Programos priemonių įgyvendinimo eigą, jų veiksmingumą ir tai pagrindžiančius duomenis pateikia Specialiųjų tyrimų tarnybai. Specialiųjų tyrimų tarnybos prašymu subjektai, įgyvendinantys Programos priemones, privalo pateikti ir kitą Programos priemonių įgyvendinimo stebėsenai būtiną informaciją;

31.5. Specialiųjų tyrimų tarnyba kartą per metus, pasibaigus metams per vieną mėnesį nuo Programos 31.3 punkte nurodytos informacijos gavimo dienos ją apibendrina ir susistemintus duomenis (tarpinį metinį vertinimą) pateikia Komisijai. Ši, nedelsdama apsvarsčiusi ir įvertinusi tarpinį metinį vertinimą, per 10 dienų informuoja Seimą, Respublikos Prezidentą ir Vyriausybę apie tai, kaip jiems atskaitingos įstaigos įgyvendina Programos priemones;

31.6. Programos veiksmingumo stebėseną per visą Programos įgyvendinimo laikotarpį atlieka Specialiųjų tyrimų tarnyba. Pasibaigus nustatytam Programos ir Programos plano įgyvendinimo laikotarpiui, Specialiųjų tyrimų tarnyba per tris mėnesius parengia ir Komisijai pateikia Programos veiksmingumo galutinę stebėsenos išvadą (galutinį vertinimą);

31.7. Komisijai artimiausiame posėdyje apsvarsčius ir įvertinus Programos veiksmingumo galutinę stebėsenos išvadą, Specialiųjų tyrimų tarnyba per 10 dienų informaciją apie Programos įgyvendinimą pateikia Seimui, Respublikos Prezidentui ir Vyriausybei.

32. Visa informacija, susijusi su Programos įgyvendinimu ir vertinimu, taip pat Programos veiksmingumo galutinę stebėsenos išvadą skelbiama Specialiųjų tyrimų tarnybos interneto svetainėje.

33. Naujo laikotarpio Programos ir Programos plano projektus rengia Vyriausybė, dalyvaujant Specialiųjų tyrimų tarnybai. Visi suinteresuotieji subjektai gali teikti pasiūlymus dėl Programos ir Programos plano nuostatų atnaujinimo per visą jos įgyvendinimo laikotarpį.

34. Programą įgyvendinančios valstybės ar savivaldybių institucijos ir įstaigos likus ne mažiau kaip 3 mėnesiams iki Programos termino pabaigos pateikia Specialiųjų tyrimų tarnybai pasiūlymus, atitinkančius nustatytus planavimo dokumentų reikalavimus, dėl naujo laikotarpio Programos ir Programos plano, o Specialiųjų tyrimų tarnybos prašymu – ir kitą Programos ir Programos plano nuostatomis atnaujinti būtiną informaciją.

35. Rengiant naujo laikotarpio Programą ir Programos planą, atsižvelgiama į šios Programos 31.1 punkte nurodytą informaciją ir Programos veiksmingumo galutinę stebėsenos išvadą.

36. Naujo laikotarpio Programos ir Programos plano projektai pateikiami Komisijai. Šiai pritarus, Komisijos ūkinį ir techninį aptarnavimą atliekanti institucija projektus pateikia Vyriausybei. Naujo

laikotarpio programa ir Programos plano projektai Seimui teikiami tvirtinti ne vėliau kaip Seimo rudens sesijoje.

Lietuvos Respublikos
nacionalinės kovos su korupcija
2011–2014 metų programos
priedas

NACIONALINĖS KOVOS SU KORUPCIJA 2011–2014 METŲ PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ PLANAS					
I DALIS. KORUPCIJOS PREVENCIJA					
PRIORITETINĖS SRITYS					
I. TEISĖKŪRA					
TIKSLAS – UŽTIKRINTI VIEŠUMĄ IR SKAIDRUMĄ PRIIMANT VIEŠUS SPRENDIMUS, GERINTI TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ PRIEINAMUMĄ VISUOMENEI					
TIKSLO REZULTATO KRITERIJAI: 1) visuomenė teikia pasiūlymus bent dėl 20 proc. rengiamų norminių teisės aktų projektų; 2) visi rengiami teisės aktų projektai skelbiami viešai; 3) visuomenės pasitikėjimo politinėmis partijomis, Seimu, Vyriausybe ir kitomis institucijomis rodiklio didėjimas ne mažiau kaip 10 procentinių punktų.					
UŽDAVINYS DIDINTI TEISĖKŪROS PROCESO VIEŠUMĄ IR SKAIDRUMĄ					
Eil. Nr.	Problemos	Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Laukiamo rezultato kriterijai
1.	Ne visi teisės aktų projektai yra laiku prieinami visuomenei.	1.1. Priimti Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymą, kuriuo būtų įtvirtinta visų (įskaitant savivaldybių institucijas) teisėkūros iniciatyvų skelbimo prievolė, ir užtikrinti	Seimas (atsakingas už priėmimą)	2012 m. II ketv.	Priimtas teisės aktas, užtikrinantis viešesnę ir skaidresnę teisėkūrą (Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje skelbiamos visos (įskaitant

		pakankamą privalomą terminą nuo teisės akto projekto paskelbimo iki jo priėmimo, kad teisėkūros procese galėtų dalyvauti visi suinteresuotieji asmenys.			savivaldybių institucijas) teisėkūros iniciatyvos, teisės aktų projektai kartu su lydimaisiais dokumentais, taip pat informacija, susijusi su teisinio reglamentavimo stebėseną, teisės aktų projektų rengimas perkeltas į elektroninę erdvę, teisėkūra tampa vieša nuo teisėkūros idėjos stadijos).
2.	Dažnai visų suinteresuotųjų asmenų nuomonę dėl numatomo teisinio reglamentavimo teisės aktų rengėjai vertina paviršutiniškai ar visai nevertina, nepašalintos suinteresuotųjų asmenų neteisėto poveikio valstybės institucijose ir įstaigose dirbantiems asmenims prielaidos.	1.2. Priimti Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymą, kuriuo būtų užtikrinta galimybė visiems suinteresuotiesiems asmenims prieinama forma pateikti nuomonę dėl visų teisės aktų projektų ir įtvirtinti reikalavimą teisėkūros subjektams viešai skelbti visų pasiūlymų ir pastabų įvertinimą.	Seimas (atsakingas už priėmimą)	2012 m. II ketv.	Priimtas teisės aktas, užtikrinantis viešesnę ir skaidresnę teisėkūrą, aktyvesnį visuomenės dalyvavimą šiame procese (Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje skelbiamos visos suinteresuotųjų asmenų pateiktos pastabos ir pasiūlymai dėl teisės aktų projektų ir jų vertinimai).
		1.3. Priimti Lietuvos Respublikos peticijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, kuriuo būtų sudarytos sąlygos lengviau įgyvendinti peticijos teisę, būtų atsisakyta perteklinių šios teisės įgyvendinimo procedūrų, peticijos taptų patrauklesne visuomenės dalyvavimo teisėkūros procese	Seimas (atsakingas už priėmimą)	2012 m. II ketv.	Priimtas teisės aktas, užtikrinantis viešesnę ir skaidresnę teisėkūrą, aktyvesnį visuomenės dalyvavimą šiame procese (viešinamos visuomenės pareikštos peticijos ir jose pareikštų reikalavimų įvertinimas bei peticijų nagrinėjimo rezultatai,

		priemone.			užtikrintas efektyvus reikalavimų įvertinimas ir pagrįstų reikalavimų įgyvendinimas).
		1.4. Numatyti priemonės, įskaitant ir lobistinės veiklos teisinio reglamentavimo pakeitimus, skatinančias teisėtą ir viešą interesų grupių dalyvavimą teisėkūros procese, taip pat nustatančias įpareigojimus asmenims, priimančioms sprendimus ar teikiančioms teisės aktų projektus, konsultuotis deklaruojant kiekvieną susitikimą su šiomis grupėmis, informacijos apie bendravimą su šių grupių atstovais viešą skelbimą, kartu nustatyti aiškias šių grupių leistino poveikio darymo ribas sprendimų priėmimo procese.	Teisingumo ministerija (atsakinga už parengimą) Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (atsakinga už parengimą) Seimas (atsakingas už priėmimą)	2012 m. I ketv. 2012 m. II ketv.	Parengtas ir priimtas teisės aktas, užtikrinantis viešesnę ir skaidresnę teisėkūrą, aktyvesnį visuomenės ir jos atskirų interesų grupių dalyvavimą šiame procese.
		1.5. Nustatyti pareigą fiksuoti (registruoti, stenografuoti arba daryti garso įrašus) valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų kontaktus ir jų darbuotojų priimamus sprendimus, susijusius su privačių interesų turinčiais asmenimis ar jiems atstovaujančiomis interesų grupėmis.	Ministro Pirmininko tarnyba (atsakinga už parengimą) Teisingumo ministerija (atsakinga už parengimą) Vyriausybė, Seimas (atsakingi už	2011 m. III ketv. 2011 m. IV ketv.	Parengtas ir priimtas teisės aktas, padidinantis valstybės institucijų ir įstaigų viešumą ir skaidrumą priimančioms sprendimus, apribojantis suinteresuotųjų asmenų galimybes daryti neteisėtą įtaką valstybės politikams ir valstybės tarnautojams ir priimti suinteresuotiesiems

		1.6. Išsamiau reglamentuoti valstybės politikų ir valstybės tarnautojų pareigas ir būtinybę informuoti tiesioginį vadovą bei teisėsaugos institucijas esant galimai neteisėtai suinteresuotųjų asmenų įtakai teisėkūros procesui, ir parengti atitinkamų teisės aktų projektus.	priėmimą)		asmenims palankius sprendimus, numatantis kontrolės ir sankcijų sistemą.
3.	Teisės aktų projektų lydimuosiuose dokumentuose ne visada nurodomas projekto iniciatorius ir realiai rengimo procese dalyvavę asmenys; neužtikrinama jų atsakomybė už žinomai neteisingos (klaidinančios) informacijos apie esminių siūlomo teisinio reguliavimo poveikio aspektus pateikimą.	1.7. Priimti Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymą, kuriuo būtų užtikrinta, kad teisės aktų projektų lydimuosiuose dokumentuose privalomai būtų nurodomas pirminis projekto iniciatorius ir rengiant teisės akto projektą dalyvavę asmenys bei jų vaidmuo.	Seimas (atsakingas už priėmimą)	2012 m. II ketv.	Priimtas teisės aktas, užtikrinantis viešesnę ir skaidresnę teisėkūrą (visuomenei užtikrinta galimybė sužinoti pirminį teisės akto projekto iniciatorių ir dalyvavusius asmenis bei jų vaidmenį teisės akto projekto rengimo procese, tai leis užtikrinti visapusišką teisės aktų projektų tikslų įvertinimą).
		1.8. Teisės aktuose įtvirtinti atsakomybę už žinomai neteisingos (klaidinančios) informacijos, susijusios su siūlomo teisinio reglamentavimo poveikiu, pateikimą.	Teisingumo ministerija (atsakinga už parengimą) Seimas (atsakingas už priėmimą)	2011 m. IV ketv. 2012 m. II ketv.	Parengtas ir priimtas teisės aktas, užtikrinantis viešesnę ir skaidresnę teisėkūrą (nenuslepiama informacija apie neigiamą siūlomo teisinio reglamentavimo poveikį).
4.	Teisės aktai priimami kokybiškai neįvertinus jų poveikio visuomeniniams santykiams. Rengiant teisės aktų projektus ir investicinius projektus, nėra	1.9. Įstatymu įtvirtinti teisės aktų projektuose ar jiems teikiamuose pasiūlymuose (taip pat ir Seimo narių) siūlomo teisinio reglamentavimo poveikio	Seimas (atsakingas už priėmimą)	2012 m. II ketv.	Priimtas teisės aktas, užtikrinantis viešesnę ir skaidresnę teisėkūrą (vertinamas visų teisinio reglamentavimo pokyčių

	realiai vertinamas valstybės išlaidų ir pajamų santykis ir balansas.	privalomą įvertinimą.			lemiančių iniciatyvų įgyvendinimo poveikis).
		1.10. Parengti ir priimti teisės aktus, užtikrinančius visapusišką siūlomo teisinio reglamentavimo poveikio vertinimą, ir juos tinkamai įgyvendinti.	Teisingumo ministerija (atsakinga už parengimą) Vyriausybė, Seimas (atsakingi už priėmimą)	2012 m. II ketv. 2012 m. III ketv.	Parengti ir priimti teisės aktai, užtikrinantys viešesnę ir skaidresnę teisėkūrą (visapusiškai ir kokybiškai įvertintas siūlomo teisinio reglamentavimo poveikis leis pašalinti visuomenei nenaudingo teisinio reglamentavimo nustatymo galimybes).
		1.11. Parengti ir patvirtinti teisės aktų projektų sąnaudų ir naudos analizės taikymo gaires.	Teisingumo ministerija ir kitos ministerijos, atsakingos už politikos formavimą atitinkamoje reglamentavimo srityje (atsakingos už parengimą) Vyriausybė (atsakinga už priėmimą)	2012 m. I ketv. 2012 m. II ketv.	Parengtos ir patvirtintos teisės aktų projektų sąnaudų ir naudos analizės taikymo gairės, leidžiančios realiai vertinti būsimo reglamentavimo padarinius ir išvengti ekonominiu požiūriu nenaudingų sprendimų.
		1.12. Parengti ir patvirtinti viešųjų investicijų projektų sąnaudų ir naudos analizės metodiką ir nustatyti, kad ji privalomai naudojama investicijų projektams, kurių vertė didesnė kaip 50 mln. litų, vertinti.	Finansų ministerija (atsakinga už parengimą ir patvirtinimą)	2012 m. II ketv.	Parengta ir patvirtinta viešųjų investicijų projektų sąnaudų ir naudos analizės metodika, užtikrinanti efektyvesnę viešąjį administravimą, atliekant reikšmingą poveikį valstybės finansams turinčių investicijų projektų analizę.

5.	Nėra nuoseklios ir aiškos teisės aktų projektų antikorpucinio vertinimo sistemos, teisės aktų projektai antikorpuciniu požiūriu vertinami neišsamiai ir formaliai, ne visada tikrinamas tokio vertinimo tikslumas.	1.13. Nustatyti teisės aktų antikorpucinio vertinimo kriterijus, numatyti šio vertinimo objektyvumo ir teisingumo patikros mechanizmą, ypač svarbiais atvejais užtikrinti išorinį antikorpucinį teisės aktų projektų vertinimą.	Teisingumo ministerija (atsakinga už parengimą) Specialiųjų tyrimų tarnyba (atsakinga už parengimą) Vyriausybė, Seimas (atsakingi už priėmimą)	2011 m. IV ketv. 2012 m. II ketv.	Parengtas ir priimtas teisės aktas, užtikrinantis viešesnę ir skaidresnę teisėkūrą (visi teisės aktų projektai priimami tik juos įvertinus antikorpuciniu požiūriu).
6.	Esamas politinių partijų finansavimo mechanizmas nevisiškai skaidrus, neužkerta kelio galimam piktnaudžiavimui ir neteisėtam poveikiui priimamiems sprendimams.	1.14. Atlikti juridinių asmenų aukų politinėms partijoms ir šių partijų priimamų sprendimų tyrimą, ir, nustačius aukų politinėms partijoms poveikio sprendimų priėmimui tendenciją, parengti ir priimti teisės aktus, užkertančius kelią tokio poveikio galimybei.	Vyriausioji rinkimų komisija (atsakinga už parengimą) Seimas (atsakingas už priėmimą)	2011 m. IV ketv. 2012 m. II ketv.	Atlikta analizė ir prireikus parengtas bei priimtas teisės aktas, sumažinantis neteisėto poveikio sprendimų priėmimui ir piktnaudžiavimo prielaidas, susijusias su sprendimų priėmimu ir parama politinėms partijoms, taip pat užtikrinantis skaidresnę politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimą.
7.	Subjektai, įstatymų įpareigoti vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto, nevienodai suvokia viešojo ir privataus intereso konflikto turinį, ir tai sudaro prielaidas asmenims supainioti viešuosius ir privačius interesus.	1.15. Pasinaudojant administracinių teismų, užsienio valstybių praktika, konstitucinės justicijos formuojama doktrina ir kt., aiškiau apibrėžti galimo viešųjų ir privačių interesų konflikto turinį ir prireikus parengti ir priimti atitinkamų	Teisingumo ministerija (atsakinga už parengimą) Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (atsakinga už	2012 m. I ketv.	Atlikta analizė ir prireikus parengtas bei priimtas teisės aktas, mažinantis galimybes netinkamai aiškinti ar ignoruoti (galimą) viešųjų ir privačių interesų konfliktą.

		teisės aktų pakeitimus.	parengimą)		
			Seimas (atsakingas už priėmimą)	2012 m. II ketv.	
8.	Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų ar pagal jų užsakymą atlikti atitinkamos srities tyrimai, studijos ir analizės nėra prieinamos ir viešos visuomenei.	1.16. Priimti Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymą, įtvirtinantį pareigą visoms valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms skelbti viešai savo ar pagal užsakymą atliktas analizes, studijas, tyrimus ar kitą visuomeninę reikšmę turinčią informaciją, kurios pagrindu bus rengiami teisės aktų projektai.	Seimas (atsakingas už priėmimą)	2012 m. II ketv.	Priimtas teisės aktas, užtikrinantis viešesnę ir skaidresnę teisėkūrą (padidintas valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiklos viešumas, sukuriant nebūtinų tyrimų kontrolės priemones bei nustatant tyrimų viešumą ir jų įgyvendinimo visuomeninę kontrolę).
9.	Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų darbuotojų žinių trūkumas vertinant teisės aktų projektų valstybės korupcijos, socialiniu, ekonomikos, finansų ir kitais požiūriais.	1.17. Organizuoti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų darbuotojų kursus dėl teisės aktų projektų vertinimo valstybės korupcijos, socialiniu, ekonomikos, finansų ir kitais požiūriais.	Visos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos	Kiekvienais metais	Supažindinti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų darbuotojai su teisės aktų projektų vertinimu valstybės korupcijos, socialiniu, ekonomikos, finansų ir kitais požiūriais. Kursus išklausiusių valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų darbuotojų skaičius. Kursų valandų skaičius, tenkantis vienam kursui išklausiui valstybės tarnautojui.
10.	Į politiką ir valstybės tarnybą ateinantiems asmenims, kuriems turtas priklauso nuosavybės	1.18. Užtikrinti valdymo perdavimo principo tinkamą įgyvendinimą, prireikus parengti	Ministro Pirmininko tarnyba (atsakinga už	2011 m. IV ketv.	Prireikus parengti ir priimti teisės aktai, užtikrinantys, kad politikoje dalyvaujantys

	teise, iškyla viešųjų ir privačių interesų konfliktas.	ir priimti atitinkamų teisės aktų pakeitimus.	parengimą) Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (atsakinga už parengimą) Seimas (atsakingas už priėmimą)	2012 m. II ketv.	asmenys, valdydami nuosavybės teise jiems priklausančią turtą, išvengtų aplinkybių, galinčių sukelti viešųjų ir privačių interesų konfliktą.
11.	Nesukurta Privačių interesų tvarkymo informacinė sistema.	1.19. Išnagrinėti Privačių interesų tvarkymo informacinės sistemos įdiegimo prielaidas ir priimti reikalingus teisės aktus jai sukurti.	Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (atsakinga už parengimą) Teisingumo ministerija (atsakinga už parengimą) Seimas (atsakingas už priėmimą)	2012 m. II ketv. 2012 m. IV ketv.	Atlikta analizė, parengti ir priimti reikalingi Privačių interesų tvarkymo informacinei sistemai įdiegti teisės aktai.

II. TEISMŲ IR TEISĖSAUGOS INSTITUCIJŲ VEIKLA

TIKSLAS – UŽTIKRINTI SKAIDRESNĘ, VIEŠESNĘ IR EFEKTYVESNĘ TEISMŲ IR TEISĖSAUGOS INSTITUCIJŲ VEIKLĄ

TIKSLO REZULTATO KRITERIJAI:

- 1) visuomenės pasitikėjimas teismų veikla ne mažesnis kaip ES vidurkis;
- 2) visi teismų sprendimai viešinami internete; informacija pateikiama elektorinėje erdvėje teisėtą interesą turintiems asmenims;
- 3) nepagrįstai uždelstų bylų nagrinėjimo laikas priartėja prie ES vidurkio;
- 4) realus visuomenės dalyvavimas jurisdikcinėje ir nejurisdikcinėje teismų veikloje;
- 5) įdiegta kokybės valdymo sistema teisėsaugos institucijose.

1 UŽDAVINYS MAŽINTI IR ŠALINTI KORUPCIJOS PRIELAIDAS TEISMŲ SISTEMOJE

Eil. Nr.	Problemos	Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Laukiamo rezultato kriterijai
12.	Nepašalintos neteisėto poveikio procesui ir priimamiems sprendimams prielaidos.	2.1. Sukurti proceso dalyviams prieigą prie LITEKO sistemos duomenų.	Nacionalinė teismų administracija	2013 m. I ketv.	Sukurta proceso dalyvių prieiga prie teismų informacinėje sistemoje esančių bylų kortelių ir jose fiksuojamų duomenų apie proceso, kurio dalyvis yra šis asmuo, eigą ir dokumentus.
		2.2. Užtikrinti visiškai automatinį bylų paskirstymą, suteikti visuomenei prieigą prie bylos skirstymo protokolų.	Nacionalinė teismų administracija	2013 m. I ketv.	Panaikintas bylų paskirstymo neskaidrumas, įdiegus visiškai automatinį bylų paskirstymą, sudarius galimybę viešai prieiti prie bylų skirstymo protokolų.
		2.3. Priimti Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymą, pagal kurį administracinio proceso elementai (proceso metu teisė kreiptis, pateikti reikiamus dokumentus ar kitą informaciją, surinkta informacija ir dokumentai, priimti sprendimai ir kita) būtų perkelti į elektroninę erdvę.	Seimas (atsakingas už priėmimą)	2013 m. I ketv.	Įdiegta elektroninė sistema, proceso šalims sudarytos geresnės galimybės įgyvendinti savo teises administraciniame procese, ekonomiškėnis ir efektyvesnis administracinis procesas.
		2.4. Priimti Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso pakeitimo ir papildymo įstatymą, pagal kurį civilinio proceso elementai (proceso metu	Seimas (atsakingas už priėmimą)	2013 m. I ketv.	Įdiegta elektroninė sistema, proceso šalims sudarytos geresnės galimybės įgyvendinti savo teises civiliniame procese,

		teisę kreiptis, pateikti reikiamus dokumentus ar kitą informaciją, surinkta informacija ir dokumentai, priimti sprendimai ir kita) būtų perkelti į elektroninę erdvę.			ekonomiškesnis ir efektyvesnis civilinis procesas.
		2.5. Parengti ir priimti Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso pakeitimo ir papildymo įstatymą, pagal kurį atitinkami baudžiamojo proceso elementai (proceso metu teisę kreiptis, pateikti reikiamus dokumentus ar kitą informaciją, surinkta informacija ir dokumentai, priimti sprendimai ir kita) būtų perkelti į elektroninę erdvę.	Teisingumo ministerija (atsakinga už parengimą) Seimas (atsakingas už priėmimą)	2013 m. I ketv. 2013 m. II ketv.	Įdiegta elektroninė sistema, proceso šalims sudarytos geresnės galimybės įgyvendinti savo teises baudžiamajame procese, užtikrintas skaidresnis, ekonomiškėsnis ir efektyvesnis baudžiamasis procesas.
13.	Realiai neatliekama Lietuvos teismų veiklos analizė, kuri leistų nustatyti sisteminius atvejus, kada galimai pasireiškia korupcija.	2.6. Parengti ir patvirtinti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metodiką, pritaikytą teismų veiklai vertinti.	Nacionalinė teismų administracija (atsakinga už parengimą) Specialiųjų tyrimų tarnyba (atsakinga už parengimą) Teisėjų taryba (atsakinga už patvirtinimą)	2011 m. IV ketv. 2012 m. I ketv.	Parengta ir patvirtinta korupcijos pasireiškimo Lietuvos teismų sistemoje tikimybės nustatymo metodika, kuri leis objektyviau ir aiškiau įvertinti ir nustatyti galimas korupcijos pasireiškimo teismų veikloje sritis.
		2.7. Parengti ir patvirtinti šakinę Lietuvos teismų ir Nacionalinės	Nacionalinė teismų administracija	2012 m. I ketv.	Parengta antikorupcinė programa, apimanti visą

		teismų administracijos antikorupcinę programą.	(atsakinga už parengimą) Specialiųjų tyrimų tarnyba (atsakinga už parengimą) Teisėjų taryba (atsakinga už parengimą ir patvirtinimą)		teismų sistemą, kurioje atsižvelgiant į realiai nustatytas korupcijos pasireiškimo rizikas, nustatytos veiksmingos korupcijos prielaidas mažinančios priemonės.
14.	Teismų sistema yra uždara ir nepakankamai tiesiogiai kontroliuojama visuomenės.	2.8. Užtikrinti realų visuomenės atstovų dalyvavimą nagrinėjant atskirų kategorijų bylas ir priimant kitus sprendimus (pvz., dėl lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigų), kuriuose visuomenės dalyvavimas padėtų rasti optimalų sprendimą iš esmės neapsunkinant proceso eigos.	Teisingumo ministerija	2012 m. III ketv.	Parengti ir priimti teisės aktai, sukuriantys teises prielaidas visuomenei dalyvauti teismų veikloje (padidintas pasitikėjimas teismais, įtraukti visuomenės atstovai į atskirų bylų ir kitų sprendimų (pvz., dėl lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigų) priėmimą).
		2.9. Priimti Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatymo pakeitimo įstatymą, kuriame būtų išplėtos galimybės didesnę dalį ginčų spręsti ne teismo būdu.	Seimas (atsakingas už priėmimą)	2011 m. IV ketv.	Priimtas teisės aktas, sudarantis platesnes arbitražo taikymo Lietuvoje galimybes, sumažinantis teismų darbo krūvį, kartu ir visuomenės nepasitenkinimą teismų sistema.
		2.10. Priimti Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymą, užtikrinant, kad teismų	Seimas (atsakingas už priėmimą)	2012 m. II ketv.	Priimtas teisės aktas, sukuriantis prielaidas teismų baigiamuosius aktus ir

		baigiamieji aktai ir atskirosios nutartys būtų viešai skelbiami ir nemokamai prieinami visuomenei Teisės aktų registre.			atskirąsias nutartis viešai skelbti visuomenei ir nemokamai prie jų prieiti.
--	--	---	--	--	--

2 UŽDAVINYS
GERINTI TEISĖSAUGOS INSTITUCIJŲ VEIKLĄ

Eil. Nr.	Problemos	Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Laukiamo rezultato kriterijai
15.	Modernios vadybos nebuvimas teisėsaugos institucijose neleidžia užtikrinti skaidresnės ir veiksmingesnės jų veiklos.	2.11. Įvertinus ekonominius, teisinius ir organizacinius aspektus, pasirinkti ir įdiegti optimalų kokybės vadybos sistemos modelį.	Vidaus reikalų ministerija Generalinė prokuratūra Krašto apsaugos ministerija Specialiųjų tyrimų tarnyba Teisingumo ministerija	2014 m. IV ketv.	Remiantis nustatytais Lietuvos Respublikos teisėsaugos institucijų veiklos procesais, išspręsti funkcijų dubliavimo, aiškaus atsakomybės ir įgaliojimų paskirstymo ir veiklos skaidrumo klausimai. Įdiegta moderni kokybės vadybos sistema teisėsaugos institucijose.
		2.12. Atlikti galiojančių teisės aktų, reglamentuojančių muitinės postų pareigūnų darbą, analizę ir prireikus parengti ir priimti atitinkamų teisės aktų pakeitimus.	Finansų ministerija	2012 m. II ketv.	Atlikta analizė ir prireikus parengti ir priimti teisės aktai, sumažinantys piktnaudžiavimo galimybes ir įtaką priimamiems sprendimams, taip pat galimybes išvengti atsakomybės už padarytus pažeidimus.
16.	Didelė įkalinimo įstaigų vadovų	2.13. Peržiūrėti Lietuvos	Teisingumo ministerija	2012 m.	Atlikta analizė ir prireikus

	diskrecijos teisė, susijusi su nuteistųjų teisinės padėties pakeitimu.	Respublikos bausmių vykdymo kodekso nuostatas, susijusias su nuteistųjų teisinės padėties pakeitimu: nuobaudų skyrimas, pataisos įstaigų direktorių įgaliojimai švelninant ar griežtinant nuteistųjų teisinę padėtį, trumpalaikės išvykos į namus, nemokamos atostogos.	(atsakinga už parengimą) Seimas (atsakingas už priėmimą)	II ketv. 2012 m. IV ketv.	parengtas ir priimtas teisės aktas, apribojantis pataisos įstaigų vadovų diskrecijos teisę bei sukuriantis objektyvesnę ir skaidresnę nuteistųjų teisinės padėties keitimo procedūrą.
17.	Ne visos įmonės, įstaigos ir organizacijos teikia Specialiųjų tyrimų tarnybai reikiamos formos ir turinio informaciją.	2.14. Parengti ir priimti Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymą, kad Specialiųjų tyrimų tarnyba savo funkcijoms atlikti galėtų gauti reikiamos formos ir turinio būtiną informaciją iš visų rūšių įmonių, įstaigų ir organizacijų.	Specialiųjų tyrimų tarnyba (atsakinga už parengimą) Seimas (atsakingas už priėmimą)	2013 m. III ketv. 2013 m. IV ketv.	Parengtas ir priimtas teisės aktas, sukuriantis Specialiųjų tyrimų tarnybai teisinės prielaidas gauti savo funkcijoms atlikti reikiamos formos ir turinio būtiną informaciją iš visų rūšių įmonių, įstaigų bei organizacijų apie ūkio subjektų ir asmenų vykdomą ūkinę komercinę ar finansinę ir kitą veiklą.
18.	Nors Lietuva yra prisiėmusi tarptautinius įsipareigojimus pranešėjų apsaugos srityje pagal Jungtinių Tautų konvencijos prieš korupciją (Žin., 2006, Nr. 136-5145) 33 straipsnį (Informatorių apsauga) bei Civilinės teisės konvencijos dėl korupcijos (Žin., 2002, Nr. 126-5733) 9 straipsnį (Darbuotojų apsauga), tačiau esamas nacionalinis	2.15. Įvertinti teisės aktų, reglamentuojančių pranešėjų, pranešusių apie korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas, apsaugą, taikymo problemas ir esant būtinumui pateikti konkrečius pasiūlymus dėl apsaugos reglamentavimo.	Specialiųjų tyrimų tarnyba, Teisingumo ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (atsakingos už parengimą) Seimas (atsakingas už priėmimą)	2012 m. II ketv. 2012 m. IV ketv.	Atlikta analizė ir prireikus parengti ir priimti teisės aktai, užtikrinantys pranešėjų apsaugą.

	reglamentavimas pakankamai efektyvus.	nėra			
--	--	------	--	--	--

III. ŪKIO SUBJEKTŲ VEIKLOS PRIEŽIŪRA

TIKSLAS – MAŽINTI KORUPCIJOS PRIELAIDAS PERTVARKANT ŪKIO SUBJEKTŲ VEIKLOS PRIEŽIŪRĄ ATLIEKANČIŲ INSTITUCIJŲ SISTEMA, MAŽINANT VEIKLOS PRIEŽIŪROS IR REGLAMENTAVIMO NAŠTĄ ŪKIO SUBJEKTAMS

TIKSLO REZULTATO KRITERIJAI:

- 1) ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių institucijų atliekamų nedidelės rizikos tikrinimų skaičiaus sumažėjimas ne mažiau kaip 25 proc.;
- 2) sumažėjęs nelegalių mokėjimų priežiūros institucijoms skaičius (sociologiniai tyrimai ir kita);
- 3) gyventojų ir verslo atstovų kyšininkavimo patirties sumažėjimas (pagal Lietuvos korupcijos žemėlapi);
- 4) leidimų (licencijų) skaičiaus mažėjimas, jų išdavimo sąlygų ir teisės aktuose įtvirtintų administracinių reikalavimų supaprastinimas;
- 5) mažesnė reglamentavimo našta ūkio subjektams, supaprastintos sprendimų priėmimo procedūros.

1 UŽDAVINYS

MAŽINTI KORUPCIJOS PRIELAIDAS OPTIMIZUOJANT PRIEŽIŪROS INSTITUCIJŲ VEIKLĄ

Eil. Nr.	Problemos	Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Laukiamo rezultato kriterijai
19.	Ūkio subjektų priežiūrą atlieka daug institucijų (80 centrinių priežiūros institucijų, dešimtys regioninių institucijų ir kita), kurių funkcijos iš esmės dubliuojasi. Institucijos tarpusavyje nepakankamai koordinuoja veiksmus, atlieka daug patikrinimų, todėl priežiūrimi ūkio subjektai patiria didelę priežiūros naštą ir siekia jos išvengti nelegaliais mokėjimais.	3.1. Parengti ir priimti teisės aktus, kurie panaikintų netikslingas, besidubliuojančias ar panašaus pobūdžio funkcijas, didintų priežiūros institucijų bendradarbiavimą, optimizuotų (sumažintų) šių institucijų skaičių.	Ūkio ministerija ir kitos ministerijos, atsakingos už atitinkamos ūkio subjektų veiklos priežiūros srities politikos formavimą (atsakingos už parengimą) Vyriausybė, Seimas (atsakingi už priėmimą)	2012 m. II ketv. 2012 m. IV ketv.	Parengti ir priimti teisės aktai, realiai sumažinantys priežiūros institucijų skaičių, priežiūros naštą ūkio subjektams, prielaidas nelegaliems mokėjimams, numatantys glaudesnę institucijų bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija, padidinantys ūkio subjektų pasitikėjimą priežiūros institucijomis.

20.	Priežiūros institucijos orientuotos į nubaudimą, o ne į pagalbą, ir priežiūros sistema daro ne tik neefektyvią (nes baudimas neužtikrina savaiminio teisės aktų laikymosi), bet ir sukuria korupcijos prielaidas, nes yra didžiulės paskatos išvengti baudų.	3.2. Išnagrinėti galiojančius teisės aktus, susijusius su priežiūros institucijų funkcijomis ir sankcijų sistema, pateikti pasiūlymus dėl priežiūros institucijų orientavimo į metodinės pagalbos dėl teisės aktų laikymosi teikimą.	Ūkio ministerija ir kitos ministerijos, atsakingos už atitinkamos ūkio priežiūros srities politikos formavimą (atsakingos už parengimą) Vyriausybė, Seimas (atsakingi už priėmimą)	2012 m. I ketv. 2012 m. II ketv.	Parengta išvada ir siūlymai dėl teisės aktų keitimo (Ūkio ministerija), parengti ir priimti teisės aktai, kurie užtikrins, kad būtų teikiama daugiau viešų ir individualių konsultacijų ūkio subjektams, įgyvendinamas išankstinio įsipareigojimo dėl teisės aktų taikymo principas, didėtų ūkio subjektams teikiamų paslaugų kokybė ir efektyvumas. Daugiau paslaugų suteikta elektroniniu būdu per Paslaugų ir gaminių kontaktinį centrą arba tiesiogiai kreipiantis į kompetentingą instituciją. Padidintas priežiūros institucijų ir ūkio subjektų bendradarbiavimas, pasikeitęs priežiūros institucijų požiūris į verslą, metodinės pagalbos gavimo galimybė skatina ūkio subjektus pasitikėti priežiūros institucijomis, konsultuotis, kaip laikytis teisės aktų reikalavimų. Kartu sumažintos nelegalių mokėjimų paskatos.
-----	---	---	--	--	--

2 UŽDAVINYS MAŽINTI NELEGALIŲ MOKĖJIMŲ PASKATAS SIAURINANT VERSLO REGLAMENTAVIMO APIMTĮ					
Eil. Nr.	Problemos	Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Laukiamo rezultato kriterijai
21.	Didelė teisinio reglamentavimo našta ūkio subjektams, ypač smulkaajam ir vidutiniam verslui. Verslas, nepajėgdamas įgyvendinti visų nustatytų reikalavimų, siekia jų išvengti nelegaliais mokėjimais.	3.3. Atlikti teisės aktuose įtvirtintų ūkinės komercinės veiklos leidimų (licencijų) peržiūrą, jų išdavimo sąlygų analizę, nustatyti nepagrįstus, neproporcingus ir perteklinius leidimus (licencijas) ir jų išdavimo sąlygas bei reikalavimus ir parengti būtinus teisės aktų pakeitimų projektus.	Ūkio ministerija ir kitos ministerijos, atsakingos už politikos formavimą atitinkamoje reglamentavimo srityje, pagal planą: Aplinkos ministerija, Kultūros ministerija, Energetikos ministerija, Finansų ministerija Ūkio ministerija Sveikatos apsaugos ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Susisiekimo ministerija Ūkio ministerija	2011 m. IV ketv. 2012 m. II ketv. 2012 m. IV ketv. 2013 m. II ketv.	Parengti teisės aktų projektai, kuriuose nustatyti ir panaikinti arba pakeisti kitomis mažiau ribojančiomis priemonėmis diskriminaciniai, nepagrįsti ir neproporcingi leidimai (licencijos). Daugiau paslaugų teikiama elektroniniu būdu per Paslaugų ir gaminių kontaktinį centrą arba tiesiogiai kreipiantis į kompetentingą instituciją. Sumažintas teisės aktuose nustatytų reikalavimų skaičius ir apimtis. Parengtos Ūkio ministerijos išvados ir pasiūlymai dėl teisės aktų, už kurių įgyvendinimą atsakingos ministerijos, įvertinant Lietuvos Respublikos civilinio kodekso, Lietuvos

			Žemės ūkio ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Socialinių reikalų ir darbo ministerija, Krašto apsaugos ministerija	2013 m. IV ketv.	Respublikos paslaugų įstatymo, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nuostatas, geresnio reglamentavimo principus, Europos Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų praktiką, siekiant sudaryti prielaidas mažesnei administracinei naštai. Nustatyti aiškesni ir skaidresni procedūrų terminai, mažesnis tiesioginių kontaktų su sprendimus priimančiais valstybės tarnautojais ir reikalaujamų pateikti dokumentų skaičius sudarys sąlygas ūkio subjektams vykdyti veiklą laikantis teisės aktų reikalavimų. Sumažės paskatų ūkio subjektams ieškoti neteisėtų būdų išvengti reikalavimų laikymosi. Parengta Ūkio ministerijos ataskaita, apimanti galutines išvadas ir pasiūlymus.
			Ūkio ministerija	2014 m. II ketv.	
			Ūkio ministerija, Teisingumo ministerija	2014 m. II ketv.	
			Ūkio ministerija	2014 m. IV ketv.	

		3.4. Parengti ir patvirtinti ūkio subjektų planinių ir neplaninių patikrinimų atlikimo reikalavimus (įskaitant valstybinę kontrolę atliekančių pareigūnų tarnybinio kaitumo taikymą) aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančioms institucijoms ir pareigūnams.	Aplinkos ministerija	2011 m. IV ketv.	Parengtas ir priimtas teisės aktas, sumažinantis administracinę naštą ūkio subjektams, prielaidas ir sąlygas korupcijai atsirasti, užtikrinantis aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės efektyvumą. 20 proc. sumažinta administracinė našta ūkio subjektams; 15 proc. sumažintas ūkio subjektų patikrinimų skaičius; 5 proc. sumažintas skundų skaičius dėl atliekamų patikrinimų; ūkio subjektų, kuriems suteikta metodinė pagalba aplinkosaugos klausimais, skaičius – 80 įmonių.
22.	Keičiantis teisiniam reglamentavimui, ūkio subjektai nespėja pasirengti laikytis naujų teisės aktų reikalavimų – dėl to nevykdomi reikalavimai ir didinamos prielaidos siekti nelegaliai išvengti sankcijų už teisės aktų pažeidimus.	3.5. Įgyvendinti teisines ir organizacines priemones, kurios sudarytų prielaidas ūkio subjektams iš anksto susipažinti su jiems aktualaus teisinio reglamentavimo pakeitimais.	Teisingumo ministerija (atsakinga už parengimą) Vyriausybė, Seimas (atsakingi už priėmimą)	2011 m. IV ketv. 2012 m. II ketv.	Parengti ir priimti teisės aktai, užtikrinantys periodinį ūkio subjektams aktualių teisės aktų įsigaliojimą ir išankstinių jų paskelbimą, sudaro sąlygas ūkio subjektams tinkamai ir laiku įgyvendinti teisės aktų reikalavimus, mažiau prielaidų siekti nelegaliai išvengti sankcijų už reikalavimų nevykdymą.

23.	Sudėtinga muitinės formalumų atlikimo tvarka.	3.6. Įdiegti muitinės deklaracijų pateikimo elektroniniu būdu taikant elektroninę paslaugą vieno langelio principu.	Finansų ministerija	2012 m. IV ketv.	Sukurta elektroninių deklaracijų priėmimo informacinė sistema prekių importui ir eksportui įforminti pagal vieno langelio principą. Supaprastinta muitinės formalumų atlikimo tvarka, sudarytos galimybės elektronines deklaracijas teikti neatsižvelgiant į muitinės įstaigos aptarnaujamą teritoriją, kurioje prekės buvo ar bus pateiktos. Įdiegta ir veikianti penktojo brandos lygio elektroninė paslauga.
24.	Pateikus muitinės deklaraciją elektroniniu būdu, reikalaujama pateikti rašytinius pridedamus dokumentus.	3.7. Plėtoti nacionalinę elektroninio prekių deklaravimo sistemą.	Finansų ministerija	2014 m. IV ketv.	Mažiau suinteresuotųjų asmenų kontaktų su muitinės pareigūnais, apribota jų įtaka ir piktnaudžiavimo galimybės priimant sprendimus. Dokumentų, pateiktų elektroniniu būdu, santykinio skaičiaus padidėjimas, palyginti su bendru pateiktų dokumentų skaičiumi.

IV. VIEŠIEJI PIRKIMAI

TIKSLAS – UŽTIKRINTI SKAIDRŲ IR RACIONALŲ PREKIŲ AR PASLAUGŲ PIRKIMĄ

TIKSLO REZULTATO KRITERIJAI:

1) viešųjų pirkimų, atliktų Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos (toliau – CVPIS) priemonėmis (elektroninėje erdvėje) skaičius ne

- mažesnis kaip 80 proc.;
- 2) centralizuotai atliekamų viešųjų pirkimų vertė ne mažesnė kaip 10 proc. visų pirkimų vertės;
- 3) viešųjų pirkimų kainos ne didesnės kaip 7 proc. negu perkant privačiame sektoriuje;
- 4) korupcijos apraiškų atliekant savarankiškus viešuosius vaistinių preparatų pirkimus sveikatos priežiūros įstaigose sumažėjimas, pirkimų per CPO padidėjimas: 2011 metais – 60 proc. poreikio apimtys; 2012 metais – 65 proc. poreikio apimtys; 2013 metais – 68 proc. poreikio apimtys; 2014 metais – 71 proc. poreikio apimtys;
- 5) perkančiųjų sveikatos priežiūros įstaigų per CPO skaičiaus pokyčiai: 2011 metais – 30 proc.; 2012 metais – 50 proc.; 2013 metais – 70 proc.; 2014 metais – 90–95 proc. įstaigų.

UŽDAVINYS

DIDINTI VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ORGANIZAVIMO IR ATLIKIMO VIEŠUMĄ, SKAIDRUMĄ IR KONTROLĘ

Eil. Nr.	Problemos	Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Laukiamo rezultato kriterijai
25.	Viešųjų pirkimų tarnyboje nėra suformuota visapusiška rizikos vertinimo sistema, kuri leistų reaguoti į padėties viešųjų pirkimų rinkoje pokyčius. Sprendimai dėl kontrolės objektų parinkimo labai priklauso nuo žmoniškųjų veiksmų – nuo vadovų ar specialistų, kurie vertina gaunamą informaciją.	4.1. CVPIS pagrindu sukurti rizikos valdymo ir kontrolės sistemą, kuri leistų nustatyti pažeidimų riziką keliančius veiksnius.	Ūkio ministerija	2014 m. I ketv.	Sudarytos palankesnės sąlygos Viešųjų pirkimų tarnybai tiksliau išsirinkti kontrolės objektus ir padidintas Viešųjų pirkimų tarnybos atliekamos kontrolės efektyvumas: – ne mažiau kaip 50 proc. per rizikos valdymo ir kontrolės sistemą atrinktų pirkimų įvertinimų išvadose nustatyti pažeidimai; – ne mažiau kaip 90 proc. per rizikos valdymo ir kontrolės sistemą atrinktų perkančiųjų organizacijų tikrinimo ataskaitose nustatyti viešųjų pirkimų atlikimo pažeidimai.

		4.2. Sukurti ir įdiegti kainų palyginimo modelį, kuris leistų atliekant viešuosius pirkimus palyginti pirkimų kainas su privataus sektoriaus pirkimų kainomis.	Ūkio ministerija	2012 m. IV ketv.	Sukurtas ir įdiegtas privalomai taikytinas kainų palyginimo modelis, sumažinantis prielaidas neracionaliai disponuoti valstybės biudžeto lėšomis.
26.	Nemaža dalis viešųjų pirkimų atliekama ne elektroniniu būdu, tai sudaro visas prielaidas neskaidriems viešiesiems pirkimams ir korupcijai pasireikšti.	4.3. Didinant CVPIS patrauklumą, patikimumą ir funkcionalumą, plėsti viešųjų pirkimų, atliekamų elektroniniu būdu, mastą.	Ūkio ministerija	2014 m. II ketv.	Pasiekta: 2011 metais elektroninių pirkimų būtų ne mažiau kaip 60 proc. nuo visų skelbiamų pirkimų skaičiaus; 2012 metais elektroninių pirkimų būtų ne mažiau kaip 70 proc. nuo visų skelbiamų pirkimų skaičiaus; 2014 metais elektroninių pirkimų būtų ne mažiau kaip 80 proc. nuo visų skelbiamų pirkimų skaičiaus.
27.	Viešųjų pirkimų centralizavimas leidžia efektyviau panaudoti viešiesiems pirkimams skirtas lėšas, tačiau šiuo metu centralizuotų viešųjų pirkimų atliekama nepakankamai.	4.4. Atlikti analizę ir priimti organizacinius sprendimus skatinančius centralizuotų viešųjų pirkimų plėtrą.	Ūkio ministerija, Finansų ministerija	2014 m. I ketv.	Centralizuotų viešųjų pirkimų vertė ne mažesnė kaip 10 proc. visų pirkimų vertės.
28.	Asmens sveikatos priežiūros įstaigų atliekami viešieji vaistinių preparatų, medicinos pagalbos ir kitų priemonių pirkimai sudaro prielaidas neracionaliai naudoti PSDF biudžeto lėšas.	4.5. Parengti ir patvirtinti išsamų visų vaistinių preparatų, kurie būtų perkami tik per CPO, sąrašą.	Sveikatos apsaugos ministerija	2012 m. I ketv.	Parengtas ir patvirtintas išsamus visų vaistinių preparatų, perkamų tik per CPO, sąrašas. Užtikrintas visų vaistinių preparatų pirkimo skaidrumas perkant juos per CPO.
		4.6. Parengti ir patvirtinti sąnarių endoprotezų, centralizuotai	Sveikatos apsaugos ministerija	2012 m. III ketv.	Parengtas ir patvirtintas sąnarių endoprotezų,

		perkamų PSDF biudžeto lėšomis, sąrašą ir specifikacijas, nustatant sąnarių endoprotezų galimų gamintojų sąrašą, kad kiekvieną specifikaciją atitiktų ne mažiau kaip kelių gamintojų (tiekėjų) gaminiai, galintys konkuruoti tarpusavyje. Patvirtinus atitinkamas sąnarių endoprotezų specifikacijas, Centrinės projektų valdymo agentūros CPO pradėti sąnarių endoprotezų pirkimą.	(atsakinga už parengimą) Viešųjų pirkimų tarnyba (atsakinga už suderinimą) Centrinė projektų valdymo agentūra	2013 m. II ketv.	centralizuotai perkamų PSDF biudžeto lėšomis, sąrašas. Medicininės įrangos (sąnarių endoprotezų) pirkimas per CPO užtikrintų pirkimo skaidrumą.
29.	Atliekant viešuosius pirkimus viešajame sektoriuje, informacija apie viešųjų pirkimų metu pateiktus pasiūlymus ir rezultatus paprastai neviešinama.	4.7. Parengti ir priimti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo įstatymą, kuriame būtų įtvirtinta pareiga visoms valstybės ir savivaldybių institucijoms viešai skelbti informaciją, susijusią su viešųjų pirkimų metu pateiktais pasiūlymais ir rezultatais (viešinant visas viešųjų pirkimų sutartis, kai tam panaudoti valstybės biudžeto asignavimai).	Ūkio ministerija (atsakinga už parengimą) Seimas (atsakingas už priėmimą)	2012 m. I ketv. 2012 m. II ketv.	Parengtas ir patvirtintas teisės aktas, didinantis valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų viešumą ir skaidrumą viešųjų pirkimų srityje.
		4.8. Parengti teisės akto projektą, reglamentuojantį: – medicininės įrangos, kuri turi būti perkama per Centrinės projektų valdymo agentūros CPO, sąrašą; – prievolę valstybės ir	Sveikatos apsaugos ministerija (atsakinga už parengimą)	2012 m. III ketv.	Parengtas ir patvirtintas teisės aktas, kuriame nurodytas medicininės įrangos, kuri turi būti perkama per Centrinės projektų valdymo agentūros CPO, sąrašą ir prievolę valstybės ir savivaldybių

		savivaldybių viešosioms sveikatos priežiūros įstaigoms prieš pradėdant medicininės įrangos, kuri turi būti perkama per Centrinės projektų valdymo agentūros CPO, pirkimą atlikti įrangos poreikio pagrindimą ir gauti įstaigos steigėjo ir Sveikatos apsaugos ministerijos pritarimą. Centrinės projektų valdymo agentūros CPO pradėti į Sveikatos apsaugos ministerijos nustatytą sąrašą įrašytos medicininės įrangos pirkimą (suformuoti medicininės įrangos sąrašo elektroninį katalogą).	Centrinė projektų valdymo agentūra	2013 m. II ketv.	viešosioms sveikatos priežiūros įstaigoms, prieš pradėdant vykdyti medicininės įrangos, kuri turi būti perkama per Centrinės projektų valdymo agentūros CPO, pirkimą atlikti įrangos poreikio pagrindimą ir gauti įstaigos steigėjo ir Sveikatos apsaugos ministerijos pritarimą. Medicininės įrangos pirkimas per CPO užtikrintų pirkimo skaidrumą.
--	--	--	------------------------------------	------------------	--

V. SVEIKATOS PRIEŽIŪRA

TIKSLAS – DIDINTI SKAIDRUMĄ, MAŽINTI IR ŠALINTI KORUPCIJOS PRIELAIDAS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SRITYJE

TIKSLO REZULTATO KRITERIJAI:

- 1) asmenų, gavusių sveikatos priežiūros paslaugų ir neoficialiai mokėjusių asmens sveikatos priežiūros įstaigose, sumažėjimas nuo 16 iki 8 proc.;
- 2) asmenų, neoficialiai mokėjusių asmens sveikatos priežiūros įstaigose ir manančių, kad neoficialus mokėjimas pagerino paslaugų kokybę, dalies sumažėjimas 15 proc. nuo visų neoficialiai atsilyginskių asmenų;
- 3) papildomojo (savanoriškojo) sveikatos draudimo atsiradimas.

1 UŽDAVINYS

SUMAŽINTI KORUPCIJOS PRIELAUDŲ GALIMYBES SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGOSE

Eil. Nr.	Problemos	Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Laukiamo rezultato kriterijai
30.	Stacionariųjų sveikatos priežiūros atskirų paslaugų	5.1. Įdiegti stacionariųjų sveikatos priežiūros paslaugų	Sveikatos apsaugos ministerija	2012 m. IV ketv.	Įdiegta stacionariųjų sveikatos priežiūros paslaugų

	apmokėjimo netolygumai sudaro prielaidas iš pacientų reikalauti papildomų mokėjimų asmens sveikatos priežiūros įstaigose.	apmokėjimo pagal giminingų diagnozių grupes sistemą.			apmokėjimo pagal giminingų diagnozių grupes sistema, pašalinanti stacionarių sveikatos priežiūros paslaugų apmokėjimo netolygumus ir mažinanti prielaidas reikalauti papildomų mokėjimų asmens sveikatos priežiūros įstaigose.
31.	Sveikatos priežiūros įstaigos nepagrįstai verčia pacientus įsigyti farmacijos bendrovių proteguojamus vaistinius preparatus, medicinos pagalbos ir kitas priemones, kurios ir taip apmokamos PSDF biudžeto lėšomis.	5.2. Parengti ir priimti teisės aktą, aiškiai nustatantį iš PSDF apmokamų paslaugų apimtį ir struktūrą, nurodant, kad valstybės laiduojama asmens sveikatos priežiūra Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos įstaigose teikiama nemokamai ir už šios priežiūros paslaugas iš paciento negali būti reikalaujama papildomų mokėjimų.	Sveikatos apsaugos ministerija	2012 m. IV ketv.	Parengtas ir patvirtintas teisės aktas, nustatantis valstybės laiduojamos sveikatos priežiūros paslaugų apimtį ir struktūrą ir pašalinantis sveikatos priežiūros įstaigų galimybę versti pacientus papildomai mokėti už sveikatos priežiūros paslaugas, apmokamas PSDF biudžeto lėšomis.
32.	Nepakankamas visuomenės informavimas apie teikiamas sveikatos priežiūros paslaugas ir jų kainas.	5.3. Organizuoti socialinės reklamos kampaniją tiksline tema.	Sveikatos apsaugos ministerija	2012 m. II ketv.	Organizuotų socialinės reklamos kampanijų skaičius.
33.	Nenustatyta sveikatos priežiūros įstaigų vadovų kadencijų trukmė ir tvarka sudaro prielaidas ilgalaikėms korupcinėms schemoms, ryšiams plisti.	5.4. Priimti Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymą dėl viešųjų sveikatos priežiūros įstaigų vadovų skyrimo į pareigas, nustatant kadencijų trukmę ir tvarką.	Seimas	2012 m. II ketv.	Patvirtintas teisės aktas, nustatantis viešųjų sveikatos priežiūros įstaigų vadovų kadencijos trukmę ir tvarką, šalinantis prielaidas korupcinėms schemoms, ryšiams plisti.
34.	Esamas sveikatos priežiūros	5.5. Įvertinti esamą sveikatos	Sveikatos apsaugos	2012 m.	Parengti ir patvirtinti esamo

įstaigų finansavimas dabar vykdomas remiantis tik praėjusių laikotarpių duomenimis. Toks sveikatos priežiūros įstaigų finansavimo mechanizmas stabdo kokybiškų paslaugų plėtrą. Dėl tokio finansavimo mechanizmo netobulumo kai kurios sveikatos priežiūros įstaigos šiuo metu veikia išskirtinėmis sąlygomis, t. y. jų finansavimas tiesiogiai nepriklauso nuo įstaigos veiklos efektyvumo, tai riboja paciento teisę gauti kokybišką paslaugą, apmokamą iš PSDF, pasirinktoje sveikatos priežiūros įstaigoje.	priežiūros įstaigų finansavimo teisinį reglamentavimą, parengti ir pateikti pakeitimus arba priimti naują teisės aktą, kuris nustatytų aiškius ir skaidrius sveikatos priežiūros įstaigų finansavimo iš PSDF kriterijus. Nustačius sveikatos priežiūros įstaigų finansavimo iš PSDF kriterijus, parengti teritorinių ligonių kasų PSDF biudžeto lėšų, skiriamų asmens sveikatos priežiūros įstaigoms už teikiamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas, paskirstymo ir sutartinių sumų planavimo pagal atskiras paslaugų rūšis tvarkos aprašą.	ministerija Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos (atsakinga už parengimą) Sveikatos apsaugos ministerija (atsakinga už patvirtinimą)	II ketv. 2012 m. III ketv.	relamentavimo pakeitimai arba priimtas naujas teisės aktas, nustatantis aiškius ir skaidrius sveikatos priežiūros įstaigų finansavimo iš PSDF kriterijus. Nustatytų priežiūros įstaigų finansavimo iš PSDF kriterijų pagrindu parengtos PSDF biudžeto lėšų, teritorinių ligonių kasų skiriamų asmens sveikatos priežiūros įstaigoms už teikiamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas, paskirstymo ir sutartinių sumų planavimo pagal atskiras paslaugų rūšis tvarka.
---	--	--	-----------------------------------	---

2 UŽDAVINYS

SUKURTI SKAIDRESNĘ VAISTINIŲ PREPARATŲ, MEDICINOS PAGALBOS IR ORTOPEDIJOS TECHNINIŲ PRIEMONIŲ ĮTRAUKIMO Į KOMPENSAVIMO PRIVALOMOJO SVEIKATOS DRAUDIMO FONDO BIUDŽETO LĖŠOMIS SISTEMĄ

Eil. Nr.	Problemos	Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Laukiamo rezultato kriterijai
35.	Galiojančiame Vaistinių preparatų įrašymo į Ligų ir kompensuojamųjų vaistų joms gydyti sąrašą tvarkos apraše, nustatant vaisto farmakoekonominę ir terapinę naudą, atsižvelgiama tik į alternatyvų ambulatorinį	5.6. Pakeisti vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių įrašymo į Ligų ir kompensuojamųjų vaistų joms gydyti bei Kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių sąrašus tvarką, nustatant farmakoekonominės ir terapinės	Sveikatos apsaugos ministerija	2011 m. III ketv.	Parengtas ir patvirtintas teisės aktas, nustatantis objektyvesnę ir skaidresnę vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių įrašymo į Ligų ir kompensuojamųjų vaistų joms gydyti bei

	gydymą. Tais atvejais, kai sukuriamas naujas vaistas ir nėra su kuo jo palyginti, jo vertė nepagrįstai sumažinama ir taip užkertamas kelias įtraukti tokį vaistą į sąrašą.	vertės skaičiavimo kriterijus.			Kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių sąrašus tvarką, taip pašalinant prielaidas neskaidriems sprendimams.
36.	Kai vaistiniai preparatai įrašomi į Ligų ir kompensuojamųjų vaistų joms gydyti sąrašą ir į Valstybinės ligonių kasos centralizuotai perkamų vaistų sąrašus, jie vertinami pagal skirtingas vertinimo schemas ir jiems taikomi skirtingi vertinimo kriterijai.	5.7. Pakeisti teisės aktus, reglamentuojančius vaistinių preparatų, įrašomų į Ligų ir kompensuojamųjų vaistų joms gydyti sąrašą ir į Valstybinės ligonių kasos centralizuotai perkamų vaistų sąrašą, nustatant vienodas vertinimo schemas ir vienodus vertinimo kriterijus.	Sveikatos apsaugos ministerija	2012 m. IV ketv.	Parengti ir patvirtinti teisės aktai, sudarantys prielaidas visus vaistinius preparatus, už kuriuos mokama iš PSDF biudžeto lėšų, vertinti vienodai ir perkelti iš vieno sąrašo į kitą, priklausomai nuo to, kuris kompensavimo būdas racionalesnis.
37.	Įmonės, kurių veikla susijusi su ortopedijos technika, galimai sudaro tarpusavio susitarimus, tai daro neigiamą įtaką sąžiningai konkurencijai.	5.8. Išnagrinėti galiojančius teisės aktus, reglamentuojančius pacientų aprūpinimą ortopedijos techninėmis priemonėmis, jų kompensavimo sistemą ir prireikus parengti ir priimti teisės aktų pakeitimus, kurie padėtų užtikrinti sąžiningą konkurenciją.	Sveikatos apsaugos ministerija (atsakinga už parengimą) Ūkio ministerija (atsakinga už parengimą) Seimas (atsakingas už priėmimą)	2012 m. II ketv. 2012 m. IV ketv.	Remiantis atlikta analize, nustatytos procedūros, leidžiančios pasinaudoti sąžiningos konkurencijos teikiama nauda, kompensuoti individualiai pritaikomas standartines ortopedijos technines priemones.

3 UŽDAVINYS

SUDARYTI SĄLYGAS PAPILDOMOJO (SAVANORIŠKOJO) SVEIKATOS DRAUDIMO PLĖTRAI MAŽINANT NELEGALIŲ MOKĖJIMŲ PRIELAIDAS

Eil. Nr.	Problemos	Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Laukiamo rezultato kriterijai
38.	Nesudarytos prielaidos efektyviai veikti papildomajam (savanoriškam) sveikatos draudimui, kuris leistų sumažinti	5.9. Išnagrinėti ir apibendrinti pagrindines problemas, trukdančias papildomojo (savanoriškojo) sveikatos	Sveikatos apsaugos ministerija Ūkio ministerija	2012 m. III ketv.	Parengti ir įgyvendinti konkretūs pasiūlymai, skatinantys papildomojo (savanoriškojo) sveikatos

	nelegalius mokėjimus.	draudimo plėtrai ir tuo remiantis parengti konkrečius pasiūlymus.			draudimo plėtrą Lietuvoje.
		5.10. Informuoti visuomenę apie valstybės lėšomis apmokamų sveikatos priežiūros paslaugų kainas.	Sveikatos apsaugos ministerija	2012 m. II ketv.	Sveikatos apsaugos ministerijos ir teritorinių ligonių kasų tinklalapiuose pateikta informacija apie valstybės lėšomis apmokamų sveikatos priežiūros paslaugų kainas ir išleistas biuletenis.
		5.11. Įdiegti pacientų informavimo sistemą, kuri leistų kiekvienam pacientui, suteikus atitinkamas stacionarines sveikatos priežiūros paslaugas, pateikti informaciją apie valstybės lėšomis apmokėtų paslaugų kainą.	Sveikatos apsaugos ministerija	2012 m. III ketv.	Parengtas ir patvirtintas teisės aktas, įtvirtinantis prievolę informuoti pacientus apie tai, kiek lėšų sumokėjo valstybė už jam suteiktas sveikatos priežiūros paslaugas, taip sumažinant ketinimus nelegaliai mokėti gydytojui.
		5.12. Nustatyti valstybės lėšomis apmokamų sveikatos priežiūros paslaugų kompensavimo lygius.	Sveikatos apsaugos ministerija (atsakinga už parengimą) Seimas (atsakingas už priėmimą)	2014 m. III ketv. 2014 m. IV ketv.	Parengtas ir patvirtintas teisės aktas, aiškiau apibrėžiantis valstybės lėšomis apmokamų sveikatos priežiūros paslaugų dalis.

VI. TERITORIJŲ PLANAVIMAS IR STATYBOS VALSTYBINĖ PRIEŽIŪRA

TIKSLAS – SUMAŽINTI KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO PRIELAIDAS DIDINANT TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS VALSTYBINĖS PRIEŽIŪROS SKAIDRUMĄ, SUMAŽINTI ADMINISTRACINĘ NAŠTĄ PASLAUGOS GAVĖJAMS

TIKSLO REZULTATO KRITERIJAI:

- 1) ne mažiau kaip 50 proc. sutrumpintos teritorijų planavimo procedūros (2010 m. procedūros vidutiniškai truko 12 mėn.);
- 2) 50 proc. sumažinti rengiamų teritorijų planavimo dokumentų skaičių (2010 m. buvo 3 107);
- 3) elektroninis visiems prieinamas Lietuvos Respublikos teritorijos laisvos valstybinės žemės fondo žemėlapis;
- 4) elektroninė teritorijų planavimo paslaugų teikimo sekimo sistema (nuo prašymo padavimo iki atitinkamų dokumentų gavimo);

5) ne mažiau kaip 60 proc. dokumentų, susijusių su statyba, išduoti elektroniniu būdu.

UŽDAVINYS

UŽTIKRINTI SKAIDRŲ SU TERITORIJŲ PLANAVIMU IR STATYBA SUSIJUSIŲ DOKUMENTŲ IŠDAVIMĄ TEISĖS AKTŲ NUSTATYTAIS TERMINAIS

Eil. Nr.	Problemos	Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Laukiamo rezultato kriterijai
39.	Fiziniai ir juridiniai asmenys elektroniniu būdu gali tik pateikti prašymą tam tikram dokumentui gauti, tačiau negali paties dokumento gauti nuotoliniu būdu, tai neleidžia užtikrinti skaidraus nagrinėjimo proceso.	6.1. Plėsti Lietuvos Respublikos statybos leidimų išdavimo ir statybos valstybinės priežiūros informacinės sistemos elektronines paslaugas iki bendradarbiavimo lygio – sudaryti galimybę elektroniniu būdu ne tik pateikti, bet ir išduoti su statybos procesu ir statybos valstybine priežiūra susijusius dokumentus.	Aplinkos ministerija	2014 m. IV ketv.	Parengtas ir patvirtintas teisės aktas, supaprastinantis dokumentų išdavimo procedūras ir sumažinantis našta gyventojams ir verslui.
40.	Kolegialūs sprendimai priimant individualius teisės aktus (kai išduodami leidimai, tvirtinami detalieji planai ir kita) sudaro prielaidas piktnaudžiauti ir išvengti asmeninės atsakomybės.	6.2. Parengti ir priimti teisės aktus, panaikinant kolegialių sprendimų priėmimo galimybę tais atvejais, kai priimami individualūs teisės aktai (kai išduodami leidimai, tvirtinami detalieji planai ir kita).	Aplinkos ministerija (atsakinga už parengimą) Teisingumo ministerija (atsakinga už parengimą) Specialiųjų tyrimų tarnyba (atsakinga už parengimą) Seimas (atsakingas už priėmimą)	2012 m. III ketv. 2014 m. IV ketv.	Parengti ir patvirtinti teisės aktai, kuriais sprendimų priėmimas susiejamas su asmenine atsakomybe.
41.	Asmenys, pageidaujantys pirkti	6.3. Sukurti visuomenei	Žemės ūkio ministerija	2012 m.	Sukurta neatlygintina

	ar nuomoti valstybinę žemę, neturi galimybės elektroniniu būdu peržiūrėti laisvos valstybinės žemės fondo žemės sklypų, jų naudmenų sudėties ir plotų.	neatlygintinai elektroniniu būdu prieinamus Lietuvos Respublikos teritorijos laisvos valstybinės žemės fondo erdvinius duomenis, kuriuos naudojant būtų galima stebėti privatizuotos laisvos valstybinės žemės naudmenas, jų plotus, išnuomotus (nuomotinus) laisvos valstybinės žemės plotus.	Teisingumo ministerija	I ketv.	elektroninė prieiga prie Lietuvos Respublikos teritorijos laisvos valstybinės žemės fondo erdvinių duomenų, taip sumažinant korupcijos pasireiškimo galimybes privatizuojant ar nuomojant valstybinę žemę.
42.	Savivaldybių tarybos tvirtina detaliuosius planus, nustatyta kolektyvinė, o ne asmeninė, atsakomybė sudaro prielaidas vilkinti šiuos procesus ir pasireikšti korupcijai.	6.4. Parengti ir priimti Vietos savivaldos, Savivaldybių tarybų rinkimų, Savivaldybių administracinės priežiūros ir kitų įstatymų pakeitimo įstatymus, numatant savivaldybių tarybų narių asmeninę atsakomybę už Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir įstatymų įgyvendinimą.	Vidaus reikalų ministerija, Teisingumo ministerija (atsakingos už parengimą) Seimas (atsakingas už priėmimą)	2011 m. IV ketv. 2012 m. II ketv.	Parengti ir patvirtinti teisės aktai, kuriuose numatoma savivaldybių tarybų narių asmeninė atsakomybė už Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir įstatymų įgyvendinimą.
43.	Vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentų rengimas suponuoja korupcijos prielaidas.	6.5. Parengti ir priimti Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo pakeitimo įstatymą, kuriuo numatoma galimybė nekeičiant pagrindinių žemės naudojimo paskirčių nustatyti žemės naudojimo būdus ir pobūdžių galimybes, taip sumažinant poreikį rengti vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentus.	Aplinkos ministerija (atsakinga už parengimą) Seimas (atsakingas už priėmimą)	2011 m. IV ketv. 2012 m. II ketv.	Parengtas ir patvirtintas teisės aktas, sumažinantis poreikį rengti teritorijų planavimo dokumentus, kai jau parengti aukštesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentai.
44.	Nepakankamai užtikrinamas	6.6. Parengti ir priimti Lietuvos	Aplinkos ministerija	2012 m.	Parengtas ir patvirtintas teisės

teritorijų planavimo dokumentų rengimo viešumas, neteikiamos su teritorijų planavimo dokumentų rengimo procesu ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros vykdymu susijusios viešos paslaugos. Teritorijų planavimo proceso dalyviams gana sunkiai prieinama reikalinga informacija.	Respublikos teritorijų planavimo įstatymo pakeitimo įstatymą, kuriuo numatoma prievolė teritorijų planavimo dokumentų rengimo procedūras atlikti naudojantis teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacine sistema, kuri leis pareiškėjui interaktyviu būdu atlikti atitinkamus veiksmus ir tuo pačiu būdu stebėti tolesnę jų eigą.	(atsakinga už parengimą) Seimas (atsakingas už priėmimą)	IV ketv. 2013 m. II ketv.	aktas, užtikrinantis skaidresnį ir efektyvesnį teritorijų planavimo proceso valdymą, patogesnę prieigą prie reikiamos informacijos ir informacijos teikimą visiems teritorijų planavimo proceso dalyviams, valstybės institucijų pareigūnų priimtų sprendimų fiksavimą ir kontrolę, greitesnį ir paprastesnį sprendimų priėmimą, dokumentų rengimą ir išdavimą, operatyvų keitimąsi duomenimis su kitomis informacinėmis sistemomis ir registrais.
--	---	---	----------------------------------	--

VII. VIEŠASIS ADMINISTRAVIMAS IR VALSTYBĖS TARNYBA

TIKSLAS – GERINTI ADMINISTRACINIŲ IR VIEŠŲJŲ PASLAUGŲ KOKYBĘ, STIPRINTI VALSTYBĖS TARNYBOS INSTITUCIJŲ ANTIKORUPCINIŲ IMUNITETĄ (ATSPARUMĄ KORUPCIJAI), DIDINTI VIEŠUMĄ IR ATSKAITINGUMĄ VISUOMENEI

TIKSLO REZULTATO KRITERIJAI:

- 1) administracinių ir viešųjų paslaugų, gaunamų elektroniniu būdu, procentas (ne mažiau kaip 1/3 penktojo brandos lygio elektroninių paslaugų);
- 2) išaugęs vartotojų pasitenkinimas paslaugomis muitinės, administracinių ir viešųjų paslaugų administravimo srityse;
- 3) 20 proc. sutrumpintas paslaugų suteikimo laikas;
- 4) efektyviau veikianti pranešimų apie korupcinius pažeidimus sistema (valstybės tarnautojų, pranešusių apie korupcinius atvejus, skaičiaus padidėjimas ne mažiau kaip 1,5 karto);
- 5) visa informacija apie asignavimų naudojimą bus pateikiama internete.

1 UŽDAVINYS

TOBULINTI ADMINISTRACINIŲ IR VIEŠŲJŲ PASLAUGŲ TEIKIMO IR JŲ ADMINISTRAVIMO PROCEDŪRAS, DIDINANT JŲ SKAIDRUMĄ IR EFEKTYVUMĄ

			Vyriausioji rinkimų komisija		
47.	Ne visose institucijose, kurios finansuojamos iš valstybės biudžeto, sudarytos galimybės asmenims gauti paslaugas greičiau.	7.3. Parengti ir priimti teisės aktus, numatančius optimalesnius paslaugų atlikimo terminus ir galimybę nustatyti diferencijuotą apmokėjimą už paslaugų atlikimą trumpesniais terminais.	Visos institucijos, finansuojamos iš valstybės biudžeto	2012 m. I ketv.	Parengti ir patvirtinti teisės aktai, sudarantys galimybes greičiau gyventojams gauti paslaugas.
48.	Neskaidri vaikų priėmimo į ugdymo įstaigas tvarka.	7.4. Įdiegti kiekvienos savivaldybės tinklalapiuose interaktyvią vaikų priėmimo į ugdymo įstaigas registracijos sistemą.	Visų savivaldybių institucijos	2012 m. II ketv.	Užtikrintas skaidresnis vaikų priėmimas į ugdymo įstaigas. Kiekvienos savivaldybės tinklalapyje įdiegta interaktyvi vaikų priėmimo į ikimokyklinės įstaigas ir mokyklas (gimnazijas) registracijos sistema.
49.	Neskaidri ES fondų finansuojamų projektų atranka ir vykdymas.	7.5. Įtraukti papildomas institucijas į regionų plėtros tarybų vykdomą iš ES fondų finansuojamų projektų atrankos procesą.	Vidaus reikalų ministerija ir kitos ministerijos, atsakingos už politikos formavimą atitinkamoje reglamentavimo srityje Regionų plėtros tarybos Specialiųjų tyrimų tarnyba	2011 m. IV ketv.	Papildomai įtrauktų institucijų skaičius.

		7.6. Išnagrinėti teisės aktus ir prireikus įtvirtinti saugiklius, leisiančius skaidriau vykdyti ES fondų finansuojamų projektų atranką ir peržiūrėti jų įgyvendinimą.	Finansų ministerija (atsakinga už parengimą) Specialiųjų tyrimų tarnyba (atsakinga už parengimą) Seimas (atsakingas už priėmimą)	2011 m. IV ketv. 2012 m. II ketv.	Atlikta analizė ir prireikus parengtas ir priimtas teisės aktas, nustatantis skaidresnę ir objektyvesnę ES fondų finansuojamų projektų atrankos procedūrą ir šių procesų kontrolę.
50.	Savivaldybėse nėra bendros subjektų, vykdančių antikorupcinę veiklą, sistemos.	7.7. Parengti ir priimti Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo pakeitimo įstatymą, kuriuo numatomas antikorupcijos komisijų steigimas atsakingose savivaldybių institucijose.	Vidaus reikalų ministerija (atsakinga už parengimą) Lietuvos savivaldybių asociacija (atsakinga už parengimą) Seimas (atsakingas už priėmimą)	2012m. I ketv. 2012m. II ketv.	Parengtas ir patvirtintas teisės aktas, nustatantis, kad atsakingose savivaldybių institucijose turi būti sudaromos antikorupcijos komisijos, numatomas jų teisinis statusas ir kompetencija.

2 UŽDAVINYS

TOBULINTI VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ ATRANKOS, KARJEROS, TARNYBINĖS IR MOKYMO VEIKLOS VERTINIMO SISTEMĄ

Eil. Nr.	Problemos	Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Laukiamo rezultato kriterijai
51.	Nėra Lietuvos Respublikos valstybės tarnautojų elgesio kodekso.	7.8. Priimti Lietuvos Respublikos valstybės tarnautojų elgesio kodeksą.	Seimas (atsakingas už priėmimą)	2011 m. IV ketv.	Priimtas Lietuvos Respublikos valstybės tarnautojų elgesio kodeksas.
52.	Nėra veiksmingų ir realių asmenų, vykdančių viešojo administravimo funkcijas, patikimumo ir sąžiningumo	7.9. Parengti ir priimti Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos, Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos, Lietuvos	Teisingumo ministerija (atsakinga už parengimą)	2012 m. II ketv.	Parengti ir patvirtinti teisės aktai, sudarantys prielaidas objektyviai įvertinti asmenų, atliekančių viešojo

	patikrinimo priemonių.	Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymų ir su jais susijusių įstatymų pakeitimo įstatymų projektus (atsparumo korupcijai testus), kurie sudarytų galimybes atitinkamomis priemonėmis tam tikra tvarka valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų vadovui inicijuoti tos srities valstybės tarnautojų atsparumo korupcijai patikrinimą.	Specialiųjų tyrimų tarnyba (atsakinga už parengimą) Lietuvos Respublikos Seimas (atsakingas už priėmimą)	2012 m. IV ketv.	administravimo funkcijas, patikimumą ir sąžiningumą. Institucijų, kuriose įdiegta valstybės tarnautojų elgesio rizikos vertinimo sistema, skaičius.
53.	Valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų vadovai, pareigūnai, valstybės tarnautojai ir asmenys, atsakingi už Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo priežiūrą ir kontrolę, tinkamai neparengti nustatyti interesų konfliktus ir nepotizmo reiškinius įstaigoje ar institucijoje.	7.10. Parengti ir priimti teisės aktus, parengti praktinius vadovus ir klausimyną, kaip atpažįstami, valdomi viešųjų ir privačiųjų interesų konfliktai ir kaip tinkamai vykdomi tarnybinės etikos reikalavimai.	Vyriausioji tarnybinės etikos komisija	2012 m. I ketv.	Parengti ir patvirtinti teisės aktai, sumažinantys prielaidas valstybės tarnautojų interesų konfliktams kilti.
54.	Viešai nepateikiama informacija apie valstybės tarnautojų gautus paskatinimus ir skirtas tarnybines nuobaudas.	7.11. Parengti teisės aktų pakeitimo ir papildymo projektus, siekiant viešai skelbti informaciją apie valstybės tarnautojų gautus paskatinimus ir jiems skirtas tarnybines nuobaudas.	Vidaus reikalų ministerija (atsakinga už parengimą) Seimas (atsakingas už priėmimą)	2011 m. III ketv. 2012 m. II ketv.	Parengti ir patvirtinti teisės aktai, užtikrinantys skaidresnę ir atviresnę valstybės tarnautojų veiklą, pažeidimų tarnyboje prevenciją ir valstybės tarnautojų atsakomybę.
55.	Nevykdoma sisteminga statutinių valstybės tarnautojų, prokurorų ir	7.12. Parengti ir priimti teisės aktus, kuriuose būtų įtvirtinta	Ministro Pirmininko tarnyba	2011 m. IV ketv.	Parengti ir patvirtinti teisės aktai, sumažinantys

	teisėjų rotacija.	aiški visų statutinių valstybės tarnautojų, prokurorų ir teisėjų privaloma rotacija.	(atsakinga už parengimą) Vidaus reikalų ministerija (atsakinga už parengimą) Generalinė prokuratūra (atsakinga už parengimą) Specialiųjų tyrimų tarnyba (atsakinga už parengimą) Finansų ministerija (atsakinga už parengimą) Krašto apsaugos ministerija (atsakinga už parengimą) Teisingumo ministerija (atsakinga už parengimą) Seimas (atsakingas už priėmimą)	2012 m. II ketv.	galimybes korupciniams ryšiams plisti ir padidinantys korupcinių ir kitų bylų tyrimų efektyvumą.
--	-------------------	--	--	---------------------	--

56.	Valstybės tarnautojai vengia pranešti apie jų institucijoje galimai vykdomas korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas, nes baiminasi, kad jiems bus kerštauama.	7.13. Parengti ir priimti Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos ir Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymų pakeitimus, siekiant užtikrinti valstybės tarnautojų duomenų konfidencialumą, kai asmuo praneša apie kitų valstybės tarnautojų šturkščius pažeidimus.	Teisingumo ministerija (atsakinga už parengimą) Specialiųjų tyrimų tarnyba (atsakinga už parengimą) Seimas (atsakingas už priėmimą)	2012 m. II ketv. 2012 m. IV ketv.	Parengti ir patvirtinti teisės aktai, sudarantys galimybes pranešti apie kitų valstybės tarnautojų šturkščius pažeidimus, užtikrinant pranešėjų duomenų apsaugą.
-----	---	--	---	--	--

VIII. ANTIKORUPCINIS ŠVIETIMAS

TIKSLAS – DIDINTI VISUOMENĖS NEPAKANTUMĄ KORUPCIJAI IR SKATINTI VISUOMENĘ ĮSITRAUKTI Į ANTIKORUPCINĘ VEIKLĄ

TIKSLO REZULTATO KRITERIJAI:

- 1) visuomenės antikorupcinio sąmoningumo ir netolerancijos korupciniams reiškiniams visuose valstybės sektoriuose didėjimas (pagal Lietuvos korupcijos žemėlapi);
- 2) visuomenės pranešimų apie korupciją Specialiųjų tyrimų tarnybai skaičiaus didėjimas ne mažiau kaip 2 kartus.

1 UŽDAVINYS

DIDINTI ANTIKORUPCINIO ŠVIETIMO SKLAIDĄ PASITELKIANČIAS VISUOMENĖS INFORMAVIMO IR KITAS PRIEMONES

Eil. Nr.	Problemos	Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Laukiamo rezultato kriterijai
57.	Mažas visuomenės informuotumas ir sąmoningumas kovos su korupcija, kontrabanda ir šešėline ekonomika srityse.	8.1. Televizijos ir radijo programose rengti ir skelbti antikorupcinę informaciją ir statistiką, socialinę reklamą, siekiant skatinti visuomenės netoleranciją korupcijai, kontrabandai ir šešėlinei ekonomikai, taip pat skatinti projektą „Baltoji banga“ ir kitas	Viešojo įstaiga Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija Specialiųjų tyrimų tarnyba	Kiekvienais metais	Padidintas visuomenės informuotumas ir sąmoningumas kovos su korupcija, kontrabanda ir šešėline ekonomika srityse. Laidų, vaizdo klipų ir socialinės reklamos antikorupcijos tema skaičiaus padidėjimas 10 proc.

		iniciatyvas.			kiekvienais metais.
58.	Visuomenė, susidūrusi su korupcijos apraiškomis bet kokioje srityje, nežino, į kokią instituciją ir kokia tvarka kreiptis.	8.2. Įdiegti informavimo sistemą apie atsakomybę už korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus.	Visos ministerijos ir joms pavaldžios įstaigos	2011 m. IV ketv.	Įdiegta informavimo sistema. Sudarytos prielaidos asmenims žinoti, į kokią instituciją ir kokia tvarka kreiptis dėl korupcijos apraiškų.
59.	Neskaidri visuomenės informavimo priemonių finansavimo veikla.	8.3. Parengti ir priimti Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo pakeitimo įstatymą, kuriuo visuomenės informavimo priemonių valdytojai būtų įpareigoti viešai skelbti suvestinius finansinės apskaitos duomenis, taip pat informaciją apie gaunamas pajamas iš reklamos ir užsakomųjų straipsnių, nurodant, kiek reklamos ir užsakomųjų straipsnių užsakė valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos bei politinės partijos, o Žurnalistų etikos inspektorius prižiūrėtų, kaip laikomasi šių pareigų.	Kultūros ministerija (atsakinga už parengimą) Seimas (atsakingas už priėmimą)	2012 m. II ketv.	Parengtas ir patvirtintas teisės aktas, nustatantis skaidresnę visuomenės informavimo priemonių savininkų ir valdytojų veiklą.
		8.4. Siekiant užtikrinti visuomenės informavimo priemonių (viešosios informacijos rengėjų) skaidrumą ir viešumą, parengti teisės aktų pakeitimus, kad būtų įsteigtas Lietuvos Respublikos teisės	Žurnalistų etikos inspektorius, Radijo ir televizijos komisija, Spaudos radijo ir televizijos rėmimo fondas, Viešųjų pirkimų tarnyba, Ūkio	2011 m. IV ketv.	Įdiegtas Visuomenės informavimo priemonių registras, jo naudotojai – Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas, perkančiosios organizacijos. Visuomenės informavimo

		aktus pažeidžiančių (arba pažeidusių), nesilaikančių profesinės etikos ir kitų reikalavimų visuomenės informavimo priemonių registras, užtikrinti, kad duomenys apie tokias visuomenės informavimo priemonių būtų skelbiami viešai ir būtų nemokamai prieinami visuomenei, valstybės ir savivaldybių institucijoms, uždrausti tokioms visuomenės informavimo priemonėms vienus metus nuo pažeidimo nustatymo gauti valstybės finansinę paramą iš Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondo, struktūrinių ES fondų ir dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, kuriuose perkančioji organizacija yra savivaldybės ar valstybės institucija arba įstaiga, taip pat akcinės bendrovės, kurių daugiau kaip 50 proc. akcijų priklauso savivaldybei ar valstybei, arba viešosios įstaigos, kurių dalininkė yra valstybė arba savivaldybė.	ministerija, Kultūros ministerija		priemonėse sumažės profesinės etikos reikalavimų neatitinkančios viešosios informacijos.
--	--	---	-----------------------------------	--	--

2 UŽDAVINYS

ĮDIEGTI IR ĮGYVENDINTI ANTIKORUPCINIO UGDYMO PROGRAMAS

Eil. Nr.	Problemos	Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Laukiamo rezultato kriterijai
----------	-----------	----------	------------	-------------------	-------------------------------

60.	Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų mažas informuotumas ir sąmoningumas antikorupcijos srityje.	8.5. Teisės aktuose įtvirtinti, kad visi valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojai privalo išklausti antikorupcinio sąmoningumo ugdymo kursą, suteikiantį žinių apie korupcijos prevencijos priemones, jų taikymą, korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas, jų pobūdį bei kylančią atsakomybę ir ugdantį atsparumą korupcijai, gebėjimus dalyvauti antikorupcinėje veikloje.	Vidaus reikalų ministerija (atsakinga už parengimą) Seimas (atsakingas už priėmimą)	2012 m. III ketv. 2012 m. IV ketv.	Parengti ir patvirtinti teisės aktai, įtvirtinantys prievolę visiems valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojams išklausti antikorupcinio sąmoningumo ugdymo kursą. Išklausiusių antikorupcinio sąmoningumo ugdymo kursą tarnautojų skaičius.
61.	Valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose nevykdomas nuolatinis visų darbuotojų švietimas antikorupcijos tema.	8.6. Organizuoti visų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų darbuotojų kursus, susijusius su antikorupcine veikla.	Visos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos	Kasmet	10 proc. padidėjęs mokymus antikorupcijos tema išklausių valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų darbuotojų skaičius, palyginti su praėjusiais metais. Kursų valandų skaičius, tenkantis vienam kursui išklausiui valstybės tarnautojui.
		8.7. Supažindinti pedagogus su antikorupcinio ugdymo turiniu ir priemonėmis.	Švietimo ir mokslo ministerija Specialiųjų tyrimų tarnyba	2011 m. IV ketv.	Su antikorupcinio ugdymo priemonėmis susipažinusių pedagogų skaičius. Mokyklų (10–11 klasių), kuriose į mokymo dalykus integruotas antikorupcinis ugdymas, skaičius.

62.	Nepakankamos aukštųjų mokyklų dėstytojų žinios antikorupcijos srityje.	8.8. Įgyvendinant Nacionalinės studijų programos projektus, skirtus dėstytojų kvalifikacijai tobulinti, įtraukti korupcijos prevencijos temą.	Aukštosios mokyklos Švietimo ir mokslo ministerija	2011 m. IV ketv.	Padidėjęs kvalifikacijos kėlimo kursų ir juose dalyvavusių dėstytojų skaičius, palyginti su praėjusiais metais. Sukurtas skatinimo kelti kvalifikaciją antikorupcijos srityje mechanizmas ir nustatyti aiškūs šio mechanizmo kriterijai.
63.	Mažas aukštųjų mokyklų studentų susidomėjimas ir sąmoningumas antikorupcijos srityje.	8.9. Įgyvendinti aukštųjų mokyklų studentams skirtus projektus antikorupcijos tema ir skelbti jų rezultatus.	Švietimo ir mokslo ministerija Aukštosios mokyklos Specialiųjų tyrimų tarnyba	Kiekvienais metais	Įgyvendintų projektų skaičius, palyginti su praėjusiais metais.

II DALIS. ATSAKOMYBĖ UŽ KORUPCIJĄ

IX. TEISĖS PAŽEIDIMŲ TYRIMAS

TIKSLAS – NUSTATYTI VEIKSMINGESNĮ ATSAKOMYBĖS UŽ KORUPCINIO POBŪDŽIO TEISĖS PAŽEIDIMUS ĮGYVENDINIMO MECHANIZMĄ IR UŽTIKRINTI ATSAKOMYBĖS NEIŠVENGIAMUMO PRINCIPO TAIKYMĄ

TIKSLO REZULTATO KRITERIJAI:

- 1) ištirtų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų skaičiaus didėjimas;
- 2) valstybės tarnautojų ir kitų asmenų, įtariamų (kaltinamų) padarius korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas, santykis.

1 UŽDAVINYS

TOBULINTI TEISĖS AKTUS, NUSTATANČIUS ATSAKOMYBĖ UŽ KORUPCINIO POBŪDŽIO TEISĖS PAŽEIDIMUS IR REGLAMENTUOJANČIUS JŲ ATSKLEIDIMĄ IR TYRIMĄ

Eil.	Problemos	Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo	Laukiamo rezultato
------	-----------	----------	------------	----------	--------------------

Nr.				terminas	kriterijai
64.	Visuomenės informavimo priemonių atstovai, skleidžiantys galimai tikrovės neatitinkančią informaciją, išvengia atsakomybės.	9.1. Išnagrinėti teisės aktus, reglamentuojančius visuomenės informavimo priemonių atstovų atsakomybę, ir prireikus parengti ir priimti atitinkamus teisės aktus.	Kultūros ministerija (atsakinga už parengimą) Specialiųjų tyrimų tarnyba (atsakinga už parengimą) Seimas (atsakingas už priėmimą)	2012 m. III ketv. 2012 m. IV ketv.	Atlikta analizė ir prireikus parengtas ir priimtas teisės aktas, mažinantis atsakomybės neišvengiamumo principo nepakankamo įgyvendinimo prielaidas.
65.	Asmenims, turintiems teisinę neliečiamybę, sudarytos prielaidos išvengti baudžiamosios atsakomybės.	9.2. Išnagrinėti įstatymus, reglamentuojančius asmenų teisinės neliečiamybės panaikinimo tvarką ir prireikus parengti ir priimti atitinkamus teisės aktus.	Generalinė prokuratūra (atsakinga už parengimą) Specialiųjų tyrimų tarnyba (atsakinga už parengimą) Teisingumo ministerija (atsakinga už parengimą) Seimas (atsakingas už priėmimą)	2012 m. III ketv. 2012 m. IV ketv.	Atlikta analizė ir prireikus parengtas teisės akto projektas, kuriuo sumažinamos galimybės asmenims, turintiems teisinę neliečiamybę, išvengti baudžiamosios atsakomybės.
66.	Nepakankamai veiksmingas valstybės poveikis korupcijos ekonominiam pagrindui, kurį sudaro nusikalstamu būdu gautos valstybės tarnautojų pajamos.	9.3. Įvertinti išplėstinio turto konfiskavimo taikymo efektyvumą ir prireikus parengti ir priimti atitinkamus įstatymų pakeitimus.	Generalinė prokuratūra (atsakinga už parengimą) Vidaus reikalų	2013 m. III ketv.	Atlikta analizė įvertinant išplėstinio turto konfiskavimo taikymo efektyvumą.

			ministerija (atsakinga už parengimą) Specialiųjų tyrimų tarnyba (atsakinga už parengimą) Teisingumo ministerija (atsakinga už parengimą) Seimas (atsakingas už priėmimą)	2013 m. IV ketv.	
--	--	--	--	---------------------	--

2 UŽDAVINYS

STIPRINTI SUBJEKTŲ, TIRIANČIŲ KORUPCINIO POBŪDŽIO TEISĖS PAŽEIDIMUS, PAJĖGUMĄ IR VEIKSMINGUMĄ

Eil. Nr.	Problemos	Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Laukiamo rezultato kriterijai
67.	Neatlikta išsami korupcijos apraiškų privačiame sektoriuje analizė.	9.4. Atlikti mokslinį praktinės veiklos tyrimą dėl korupcijos apraiškų privačiame sektoriuje, išnagrinėti galimybes taikyti apribojimą tarptautinėms bendrovėms dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, jeigu jų atstovybės Lietuvos Respublikoje buvo patrauktos baudžiamojon atsakomybėn už korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas, ir jo	Teisingumo ministerija Ūkio ministerija ir kitos ministerijos, atsakingos už politikos formavimą atitinkamoje reglamentavimo srityje.	2013 m. III ketv.	Atlikta išsami korupcijos apraiškų privačiame sektoriuje analizė, įvertintas tikrasis korupcijos paplitimas privačiame sektoriuje ir numatytos antikorupcinio poveikio kryptys bei priemonės.

		rezultatus bei pasiūlymus dėl galimų kovos su korupcija privačiame sektoriuje priemonių pateikti Tarpžinybinei komisijai kovai su korupcija koordinuoti ir suinteresuotoms teisėsaugos institucijoms.			
68.	Didėjantis nutrauktų ikiteisminių tyrimų dėl korupcinio pobūdžio veikų skaičius.	9.5. Atlikti ikiteisminių tyrimų nutraukimo pagrindų ir priežasčių analizę korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų bylose ir pateikti išvadas ir pasiūlymus Tarpžinybinei komisijai kovai su korupcija koordinuoti dėl teisėsaugos institucijų veiklos tobulinimo.	Generalinė prokuratūra Specialiųjų tyrimų tarnyba Teisingumo ministerija	2012 m. III ketv.	Atlikta analizė leidžia nustatyti ikiteisminių tyrimų nutraukimų priežastis ir atskleidžia teisėsaugos institucijų veiklos tiriant tokio pobūdžio nusikalstamas veikas trūkumus.
69.	Nepakankamas teisėsaugos institucijų bendradarbiavimas atskleidžiant ir tiriant korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas.	9.6. Atlikti teisės aktų, reglamentuojančių teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą atskleidžiant ir tiriant korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas, analizę ir pateikti išvadas ir pasiūlymus Tarpžinybinei komisijai kovai su korupcija koordinuoti dėl tarpusavio bendradarbiavimo tobulinimo.	Generalinė prokuratūra Specialiųjų tyrimų tarnyba	2012 m. IV ketv.	Atlikta analizė atskleidžia teisėsaugos institucijų tarpusavio bendradarbiavimo tiriant korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas problemas.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Nutarimas

Nr. [IX-1199](#), 2002-11-19, Žin., 2002, Nr. 113-5031 (2002-11-27)

DĖL SEIMO NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NACIONALINĖS KOVOS SU KORUPCIJA PROGRAMOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Nutarimas

Nr. [IX-1696](#), 2003-07-04, Žin., 2003, Nr. 70-3175 (2003-07-16)

DĖL SEIMO NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NACIONALINĖS KOVOS SU KORUPCIJA PROGRAMOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Nutarimas

Nr. [IX-2010](#), 2004-02-05, Žin., 2004, Nr. 25-764 (2004-02-14)

DĖL SEIMO NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NACIONALINĖS KOVOS SU KORUPCIJA PROGRAMOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Nutarimas

Nr. [X-486](#), 2006-01-12, Žin., 2006, Nr. 8-283 (2006-01-21)

DĖL SEIMO NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NACIONALINĖS KOVOS SU KORUPCIJA PROGRAMOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Nutarimas

Nr. [X-1326](#), 2007-11-15, Žin., 2007, Nr. 125-5095 (2007-12-01)

DĖL SEIMO NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NACIONALINĖS KOVOS SU KORUPCIJA PROGRAMOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO IR PAPILDYMO

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Nutarimas

Nr. [XI-259](#), 2009-05-14, Žin., 2009, Nr. 60-2346 (2009-05-23)

DĖL SEIMO NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NACIONALINĖS KOVOS SU KORUPCIJA PROGRAMOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

Nauja nutarimo redakcija

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Nutarimas

Nr. [XI-1457](#), 2011-06-16, Žin., 2011, Nr. 77-3727 (2011-06-28)

DĖL SEIMO NUTARIMO "DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NACIONALINĖS KOVOS SU KORUPCIJA PROGRAMOS PATVIRTINIMO" PAKEITIMO

Nauja nutarimo redakcija

Keistas nutarimo pavadinimas

*** Pabaiga ***

Redagavo Aušrinė Trapinskienė (2011-06-29)

ausrine.trapinskiene@lrs.lt